

DRAUGAS

PERIODICALS
November 15, 2002
Vol. LXXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 15, 2002

770 P4 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-14-02

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 221
Kaina 50 c.

Šlame numeryje:

ŠALFAS metinį suvažiavimą pasitinkant; Amerikos lietuvių slidinėjimo pirmenybės; Žydrūnas su Arvydu susitiks NBA krepšinio sezono pirmenybėse. 2 psl.

Ses. Ona Mikailaitė prisimena užmirstą Aušros Vartų švę. Mergelės Marijos šventę; klausimus atsako Kauno Sąjūdžio vienas kūrėjų Kazimieras Uoka. 3 psl.

„Bičiulystė": man svarbu Amerikoje užsidirbti pensiją, o paskui - trauksiu namo, ir Lietuvą. 4 psl.

Atgijo vaikų skyrelis, kurį redaguos Vitalija Pulokienė: konkursai, kryžiažodžiai, eilės ir kitos įvairenybės. 5 psl.

Sportas

* 34 taškus į NBA lygos pirmąją dalį Dallas „Mavericks" (8 pergales iš eilės) krepšį įmetė bei 14 kamuolių po krepšiais atkovojo Žydrūnas Ilgauskas, tačiau lietuvių Clevelando „Cavaliers" klubas trečiadienį namie pralaimėjo varžovams 99:103. Šiose varžybose lietuvių pasiekė asmeninį rezultatų NBA lygoje rekordą, per 39 minutes pataikę 11 dvitaškių iš 24 bei 12 baudų metimų iš 16.

* Lenkijos dviratininkų komanda „CCC-Polsat" yra pasirengusi „ištiesi ranką" Lietuvos dviratininkui Raimondui Rumšui ir pasikviesti į savo komandą, jei lietuviui nepavyks susitarti su italų komanda „Lampre". Lenkų teigimu, galimas R. Rumšo perėjimas į „CCC-Polsat" galėtų reikšti jų komandos patikimą į pirmąjį UCI divizioną, nes šiuo metu lietuvių pasaulio dviratininkų populiarumo sąrašas yra 40-tas ir lenkų komandai pridėtų 706 UCI taškus.

Naujausios žinios

* Vyriausioji rinkimų komisija „geranoriškai" prašo kandidatus į prezidentus įrodyti, jog jis ne australas.

* Milijono litų dovana Rolandui Paksui - rinkimų kampanijos audrose.

* Latvija prašo Lietuvos išduoti sulaikytą omoninką.

* Rusijos parlamentaras siūlo keisti karinio tranzito per Lietuvą tvarką. Vilnius nemato tam pagrindo.

* Socialliberalai ragina imtis priemonių prieš narkotikus platinančius cigonus.

* Lenkijos prezidentas Vilniuje švęs Lietuvos pakvietimą į NATO.

* „Vilniaus Tauras" Kalėdoms pasiūlys naują stiprų alų.

Aplinkosaugai Lietuvoje ES skyrė beveik 131 mln. litų

Europos Sąjungos ISPA fondas skyrė 37,96 mln. eurų (apie 131 mln. litų) šešių aplinkosauginių projektų įgyvendinimui Lietuvoje.

Kaip ketvirtadienį pranešė Aplinkos ministerija, bendra šių projektų vertė - 73,81 mln. eurų (apie 255 mln. litų). Kitą dalį lėšų, reikalingų projektų įgyvendinimui, skirs Lietuva.

Projektai numato uždaryti senus sąvartynus ir įrengti naujus regioninius, atitinkančius ES reikalavimus, sukurti buitinių atliekų surinkimo ir transportavimo sistemas Vilniaus, Klaipėdos bei Marijampolės regionuose, modernizuoti vandentvarkos ūkį Kėdainiuose, Radviliškyje ir Mažeikiuose, kur bus pertvarkomi seni ir statomi nauji įrenginiai, atnaujinami ir plečiami nuotekų bei geriamojo vandens tinklai. Nukelta į 5 psl.

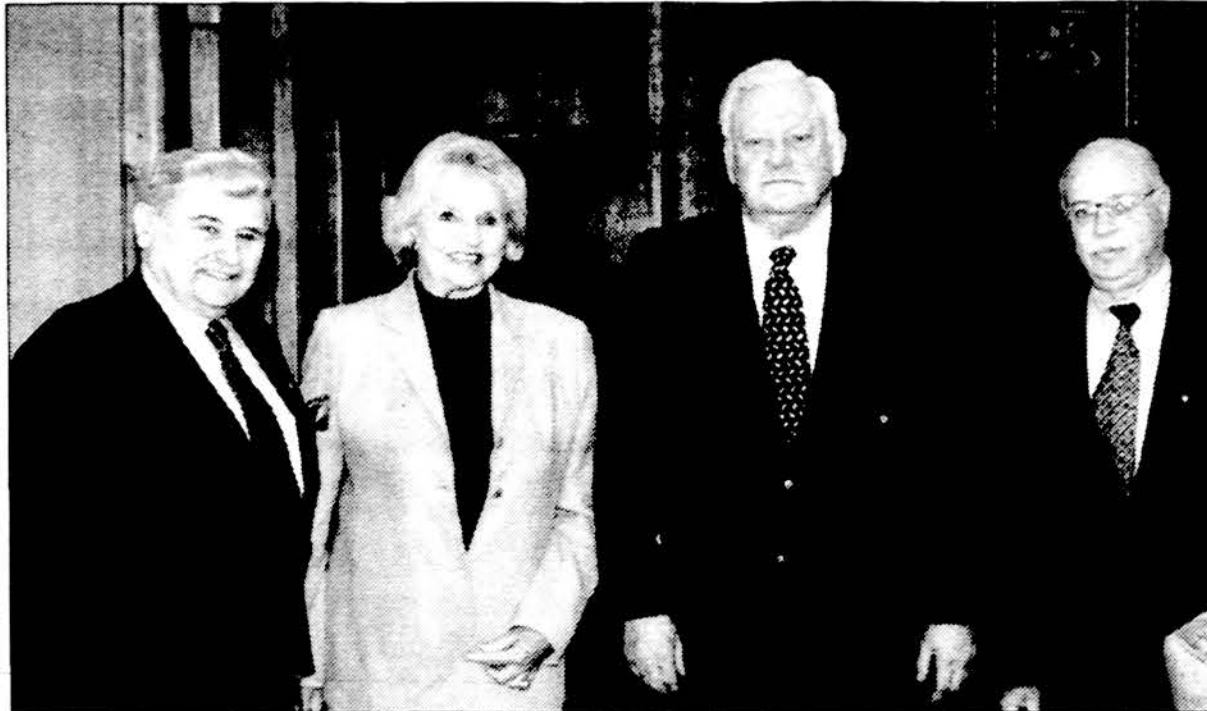
Šventosios upė užters išsilieję tepalai

Ketvirtadienio rytą Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas gavo pranešimą, kad Anykščių apskrityje, prie poilsio namų „Šilėlis", Šventosios upėje pastebėtos naftos produktų dėmės. Anykščių aplinkos apsaugos agentūros darbuotojai nustatė, kad teršalai sklinda iš lietaus nuotekų išleistuvo.

Tepalai į lietaus nuotekų vamzdžius pateko iš bendrovei „Rokiškio sūris" priklausančios buvusios Anykščių pieninės teritorijos, kur, ardan įrenginius, buvo pažeista 500 litrų talpa su tepalais.

Kaip sakė Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos ypatingų situacijų inspektorius Gediminas Markauskas, kol kas nėra aišku, kiek tepalų išsiliejo į aplinką, tačiau jis spėjo, kad išsilietę galėjo apie 200-300 kilogramų naftos produktų. Pasak jo, trečdalis išsiliejusių tepalų pateko į Šventosios upę.

Gelbėjimo tarnybos pastatė užtvartą prie lietaus nuotekų išleistuvo Šventosios upėje ir renka išsiliejusius naftos produktus. Gaisrininkai Nukelta į 5 psl.

Lapkričio 18-22 d. parlamente posėdžiaus Seimo ir JAV lietuvių bendruomenės komisija. Posėdžiuiose ketinama svarstyti Lietuvos integracijos į NATO, lietuvių grįžimo į tėvynę, turizmo plėtros, jaunimo tautinio tapatumo ir patriotinio auklėjimo, smurto prieš vaikus, Rytų Lietuvos lietuviškų mokyklų, Lietuvos ir JAV verslo bendradarbiavimo, „protų nutekėjimo" bei kitus klausimus. Seimo ir JAV lietuvių bendruomenės atstovų komisija siekia puoselėti Lietuvoje ir JAV gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą, teikti Lietuvos institucijoms pasiūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą ir demokratinę tradiciją bei institucijų plėtrą. Komisija sudaro keturi Seimo ir penki JAV lietuvių bendruomenės tarybos deleguoti atstovai. Iš užsienyje gyvenančių daugiau kaip milijono lietuvių kilmės asmenų, apie 800,000 gyvena JAV. Per pastarąjį dešimtmetį šią bendruomenę papildė keliasdešimt tūkstančių naujų emigrantų.

Nuotr.: Trečiadienį su vyriausybės vadovu problemoms aptarė (iš kairės) JAV LB atstovai Vytautas Vidugiris, Liuda Rugienienė, Lietuvos premjeras Algirdas Brazauskas ir JAV LB atstovas Michael Gediminas Leskys. Vladimiro Guleviciaus (Elta) nuotr.

Lietuvos kariuomenei sugrąžinta istorinė vėliava

Kaunas, lapkričio 13 d. (Elta) — Ginkluotojo pasipriešinimo dalyvis, karys savanoris Vladas Drupas trečiadienį Kauno igulos karininkų ramovėje vykusioje iškilmės Krašto apsaugos ministerijos žinion perdavė sovietmečiu išsaugotą Lietuvos kariuomenės relikviją — 3-iojo dragūnų Geležinio vilko pulko vėliavą.

Šią vėliavą 1937 metų rugpjūčio 15 d. pulkui įteikė prezidentas Antanas Smetona.

Už pasiaukojimą ir ypatingus nuopelnus V. Drupui buvo įteiktas krašto apsaugos sistemos medalis „Už nuopelnus".

Sovietmečiu V. Drupas aktyviai domėjosi ir rinko informaciją apie Lietuvos kariuomenę. 1961 m. jis sužinojo, jog pas Raudondvario miestelio (Kauno r.) gyventoją yra saugojamas paveikslas su geležinio vilko atvaizdu. Ten nuvykęs, V. Drupas išsiaiškino, jog tas paveikslas — tai 3-iojo dragūnų Geležinio vilko pulko kovinė vėliava, ir nepabijojo ją išsaugoti.

Si prieškario Lietuvos kariuomenės vėliava trečiadienį buvo įteikta plk. Česlovui Jęžerskiui, pirmajam „Geležinio

vilko" brigados vadui, ir perduota saugoti motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinio vilkas" vadui plk. Vitalijui Vaikšnoriui.

Krašto apsaugos ministerijos duomenimis, 3-iasis raitininkų Geležinio vilko pulkas, kurio vėliava išliko iki šių dienų, suformuotas 1920 metais. Tais pačiais metais Paneunėje (Kaune) suorganizuotos savanorių pirmosios Geležinio vilko šimtinės.

Pulkas, pervadintas 3-iojo dragūnų Geležinio vilko vardu, baigtas formuoti 1922-aisiais metais.

Si prieškario Lietuvos kariuomenės vėliava trečiadienį buvo įteikta plk. Česlovui Jęžerskiui, pirmajam „Geležinio

vilko" brigados vadui, ir perduota saugoti motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinio vilkas" vadui plk. Vitalijui Vaikšnoriui.

Krašto apsaugos ministerijos duomenimis, 3-iasis raitininkų Geležinio vilko pulkas, kurio vėliava išliko iki šių dienų, suformuotas 1920 metais. Tais pačiais metais Paneunėje (Kaune) suorganizuotos savanorių pirmosios Geležinio vilko šimtinės.

Pulkas, pervadintas 3-iojo dragūnų Geležinio vilko vardu, baigtas formuoti 1922-aisiais metais.

Profesajungos raginamos ruoštis narystei Europos Sąjungoje

Vilnius, lapkričio 14 d. (BNS) — Vyriausiasis derybininkas su Europos Sąjunga (ES) Petras Auštrevičius profesajungų atstovus supažindino su baigiamaisiais derybų punktais bei paragino juos rengtis visaverčiai valstybės atstovavimui, Lietuvai tapus ES nare.

Ketvirtadienį vykusiaame susitikime P. Auštrevičius informavo, kad derybų teisės iki gruodžio 12-13 d. Danijos sostinėje Kopenhagoje vyksiančio

ES viršūnių susitikimo. „Iki to laiko Lietuva turi susiderinti dėl kvotų žemės ūkio produktams, įmokų į ES biudžetą, susitariti dėl papildomos paramos Ignalinos atominės naudojimo nutraukimui, išsiderinti pereinamąjį laikotarpį dėl dirbamos žemės pardavimo užsieniečiams ribojimo", sakė euroderibininkas.

Jo teigimu, pirminiais duomenimis, suskaičiavus paramą, kurią Lietuva gaus ir atėmus Nukelta į 5 psl.

Krikščionys demokratai nepasitiki rinkimų komisijos nariais

Partijos „Lietuvos krikščionys demokratai" (LKD) atstovai ragina Seimą pareikšti nepasitikėjimą trimis Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) nariais.

Tai LKD atstovai pareiškė ketvirtadienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo partijos vadovas, kandidatas į prezidento postą Kazys Bobelis, LKD valdybos Nukelta į 5 psl.

Lietuva turi pasilikti teisę atmesti ES ir Rusijos susitarimus

Vilnius, lapkričio 14 d. (BNS) — Opozicinės Tėvynės sąjungos — konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius ragina Lietuvos valdžios atstovus neskubėti vertinti šią savaitę Briuselyje Europos Sąjungos (ES) ir Rusijos pasiektą susitarimą dėl Rusijos piliečių tranzito iš ir į Karaliaučiaus sritį.

„Vertinti, ar jis yra vykęs, dar nėra kaip, nes visa esmė slypi detalėse, kurias svarstant, gali iškilti labai daug problemų", ketvirtadienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje teigė konservatorius A. Kubilius.

„Lietuva negali iš anksto pareikšti pritarimo pateiktiems ES ir Rusijos pasiūlymams dėl tranzito, nes pasiū-

lymai visiškai neatpindi jų įgyvendinimo mechanizmo", pažymėjo jis.

A. Kubiliaus nuomone, Lietuvos valdžios atstovai turėtų per artimiausią savaitę suderinti ir pareikšti „konsoliduotą poziciją".

Šioje pozicijoje konservatorius siūlo pareikšti, jog Lietuva pasilieka sau suverenią teisę po derybų nepritariti pasiūlytam mechanizmui, taip pat — teisę sustabdyti jo įgyvendinimą, jeigu tai kliudys valstybei prisijungti prie bevizės Šengeno erdvės.

ES, konservatoriaus nuomone, turėtų įtakoti Rusiją patvirtinti sienos sutartį su Lietuva, nes be sutarties nėra įmanoma įgyvendinti tranzito schemą.

Gedimino projektas išliks prestižinių parduotuvių vieta

Gedimino prospektas Vilniuje, šiemet patekęs į kasmetinį 44 brangiausių pasaulio prekybos vietų sąrašą, ir ateityje išliks patraukli prestižinių parduotuvių vieta, o kainos jame neturėtų labai smarkiai pasikeisti, teigiama ket-

virtadienį pristatytoje tarptautinės nekilnojamojo turto konsultavimo bendrovės KOBBA parengtoje Lietuvos nekilnojamojo turto rinkos trečiojo ketvirčio apžvalgoje.

Tarptautinė nekilnojamojo turto Nukelta į 5 psl.

Ketvirtadienį ir rekonstruojamą Vilniaus Gedimino prospektą grįžo pirmosios liepos, pasodintos vietoj pavasarį iškirstų medžių. Medžius nupirko gyvybės draudimo bendrovė „Commercial Union Lietuva", įsitraukusi į Vilniaus savivaldybės programą „Dovana Vilniaus bendruomenei".

Nuotr.: Pirmąją liepą pasodino Vilniaus meras Artūras Zuokas ir „Commercial Union Lietuva" generalinis direktorius, valdybos pirmininkas Stephen A. Marini (dešinėje). Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

Pasaulio naujienos

(Rinkantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Roma. Popiežius Jonas Paulius II, ketvirtadienį sakdamas istorinę kalbą Italijos parlamente, paragino valstybės gyventojus gimdyti daugiau vaikų, o visus pasaulio tikinčiuosius — kovoti su tarptautiniu terorizmu. Tai pirmas kartas, kai Šventasis Tevas Italijos parlamente sakė kalbą, kuri tapo istorine šios valstybės ir Vatikano santykiuose. Kreipdamasis į abiejų rūmų parlamentarus, 82 metų popiežius kalbėjo apie opiausiąsias problemas, su kuriomis susidūrė Italija, kurios didžiajai daliai iki 1670 metų susivienijimo vadovavo jo pirmtakai.

Praha. Čekijos policija ketvirtadienį pranešė atskleidusi penkių įtariamų ekstremistų rengtą samokslą iš-

jungti elektrą per kitą savaitę Prahoje vykstantį NATO viršūnių susitikimą. Ši grupė rengėsi išjungti elektrą viršūnių susitikimo vietoje bei miesto metropoliteno sistemoje. Apie 12,000 policininkų ir kareivių rengiasi užtikrinti saugumą per svarbų NATO viršūnių susitikimą, į kurį atvyks daugiau kaip 40 įvairių valstybių vadovų.

Talinas. Estijos gynybos pajėgos negali naudotis JAV padovanotais sraigtasparniais „Robinson", nes jiems neturi degalų. Del degalų stygiaus lakūnai negali išskraidyti naujais sraigtasparniais būtino valandų skaičiaus, o tai reikšia nepakankamą jų pasirengimą.

Londonas. Tebesitęsiant pirmajam per paskutiniuosius 25-erius metus Didžiosios Britanijos ugniage-

sių streikui, nuo trečiadienio vakaro, kai jis prasidėjo, gyvenamuosiuose namuose kylančiose gaisruose jau žuvo 3 pagyvenę žmonės. Streikas prasidėjo žlugus deryboms dėl ugniagesių darbo dykumos padidinimo.

Madridas. Ispanijos gelbėtojų tarnybos trečiadienį stengėsi išvengti ekologinės katastrofos ir kuo toliau nuo vaizdingos šiaurės vakarų pakrantės nutempti skęstantį tanklaivį, plaukų iš Ventspilio (Latvija) ir gabenusį 77,000 tonų mazuto. Iš sraigtasparnio aplink tanklaivį buvo pastebėti mazuto pėdsakai, bet kol kas išsiliejo tik nedidelis jo kiekis, pranešė Ispanijos pareigūnai.

Kale. Ketvirtadienį Prancūzijos Kale uoste policininkai iš vienos bažnyčios išvedė iki šimto imigrantų, kurie jau buvo užėmę. Irako kurdai ir afganai, kurie reikalauja politinio prieglobsčio, Šv. Petro ir šv. Pauliaus bažnyčia užėmė prieš 5 dienas. Jie nepaisė

valdžios grasinimų šturmuoti pastatą, o kai kurie jų pareiškė, kad jei bus imtasi jokių nors mėginimų pastatą užimti jėga, viskas baigsis kraujo liejimu.

JAV

Vašingtonas. JAV skeptiškai įvertino Irako sutikimą su Jungtinių Tautų (JT) rezoliucija dėl ginklų patikrinimų ir sako, kad Bagdadas dabar turi įrodyti savo geranoriškumą nusiginkluodamas. Baltųjų rūmų atstovas spaudai Scott McClellan sakė, kad Irako prezidentas Saddam Hussein neturi kuo pasirinkti, bet priimti JT rezoliuciją, be to, jis ir anksčiau skelbdavo panašius pažadus, kuriuos sulaužydavo. JAV prezidentas George W. Bush nurodė, kad JAV netoleruos jokio Saddam Hussein nesutikimo ar apgavystės.

Vašingtonas. Vienam Didžiosios Britanijos piliečiui Gary McKinnon antradienį buvo pareikšti kaltinimai įsi-

laužus į 92 kompiuterius, priklausančius JAV kariuomenei ir NASA (Nacionalinei aeronautikos ir kosmoso agentūrai). Jeigu G. McKinnon bus pripažintas kaltu, jam gresia iki 10 metų kalinimo, be to, teks sumokėti po 250,000 dol. baudą už kiekvieną kaltinimo punktą. Teisingumo departamento skaičiavimais, del įsilaužimų buvo patirta 900,000 dol. nuostolių.

PAKISTANAS

Islamabadas. Kelis kartus su Osama bin Laden matęs žurnalistas Ahmad Mauffaq Zaidan ketvirtadienį pareiškė, kad garso įrašas, kuriame „al Qaeda" vadas giria pastaruosius teroro išpuolius ir grąšina Amerika palaukiantiems valstybėms mirtimi, yra autentiškas. Minėtą įrašą antradienį transliavo nepriklausomas arabų televizijos kanalas „Al Jazeera". „Esu šimtu procentų tikras, jog tai bin Laden", sako A. M. Zaidan

IRAKAS

Bagdadas. Irako prezidento Saddam Hussein vyriausiojo sūnaus Uday vadovaujamas laikraštis ketvirtadienį rašė, kad konfliktas tarp Irako ir JAV dar nesibaigė, nors Bagdadas ir sutiko su naująja JT rezoliucija jo nuginklavimo klausimu. Pasak laikraščio, „arogantiška ir kaubojiška" JAV vyriausybės politika negalima pasitikėti.

BALTARUSIJA

Minskas. Baltarusijos užsienio reikalų ministras Michail Chostov griezta kritika NATO valstybių nuostatą dėl vizų Baltarusijos delegacijai išdavimo. Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka planuoja su jo vadovaujama delegacija dalyvauti Euroatlantinio bendradarbiavimo posėdyje Prahoje lapkričio 21-22 d. Čekijos Užsienio reikalų ministerija dar nepasiparengė, ar išduos A. Lukašenka įvažiavimo vizą.

SPORTO

APŽVALGA

ŠALFASS-gos METINĮ VISUOTINĮ
SUAŽIAVIMĄ PASITINKANT

EDVARDAS ŠULAITIS

Prieš savaitę šiame skyriuje buvo išspausdinta ŠALFASS-gos metinio visuotinio suvažiavimo, įvyksiančio lapkričio 16 d. Clevelande, plati darbotvarkė. Tai turbūt yra vienintelė mūsų organizacija, kuri spaudoje išsiaiškintų savo suvažiavimų, konferencijų, seimų ir kitais vardais vadinamų susibūrimų darbotvarkes. Ypač keistai atrodo, kuomet šiuose suvažiavimuose dalyvauja tik apie 20 žmonių, kurių apie trečdalis sudaro valdybos nariai.

Pradžioje čia reikia paaiškinti, ką reiškia raidės ŠALFASS, nes kai kurie, neseniai „Draugą“ skaitantieji, to, be abejo, nežino. Tai – Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga, apjungianti šio krašto lietuvių sportininkus jau daugiau negu 50 metų.

Kaip tik apie šią, jau seną, lietuvių sporto organizaciją neseniai išspausdinta stambi knyga, kuri turėjo pasirodyti pernai. „Penkiasdešimt sportinės veiklos metų“ išleista lietuvių ir anglų kalba. Jos autorius – buvęs ilgametis centro valdybos narys (vienu tarpu – net pirmininkas) Sigitas Krašauskas iš Toronto. (Beje, ši knyga kainuoja 25 dol. ir gaunama pas autorių, 32 Pasadena Gardens, Toronto, ON. M6S 4R5, Canada).

Nors šis leidinys turi ir spragų, sporto mėgėjams jis gali daug pasakyti ir suapibūdinti su lietuvių sportine veikla per praėjusį 50-dešimtmetį.

Kalbant apie Sporto sąjungos suvažiavimus, reikia pasakyti, jog jie daugiausia yra organizuojami tik viename mieste – Clevelande. Vieni sako, jog ši vietovė pasirenkama todėl, kad ji yra Š. Amerikos „centre“, o kiti, jog čia gyvena nuolatinis valdybos sekretorius Algirdas Bielskus, kuris dėl silpnos sveikatos negali toliau keliauti.

Šiai sporto organizacijai yra vadovavę daug žymių žmonių. Bene žinomiausias yra Valdas Adamkus, prie valdžios vairo stovėjęs 1981–1984 ir 1987–1991 m.

Vėliausiu metu net dešimtmetį sąjungą valdė torontiečiai su pirmininku Audriumi Šileika priekyje. Šis

pirmasis jaunosios kartos atstovas šioje vadovaujančioje pozicijoje išbuvo 3 terminus iki 2001-ųjų metų.

Tačiau praėjusiais metais lapkričio 17 d. Clevelande įvyksiamame visuotiniame suvažiavime, šalia kandidatų sąrašo iš Toronto (jo priekyje buvo žinomas krepšinio organizatorius Rimantas Miečius), dar žinomesnis čikagietis – Rimantas Dirvonis pateikė savąjį sąrašą.

Balsuojant 3 balsų persvarą gavo čikagietis sąrašas su R. Dirvoniu priekyje. Jis į valdybos sąrašą pakvietė šiuos asmenis: Vaclovą Kleizą, Aleksą Lauraitį, dr. Donatą Siliūną, Vytautą Ambutą, Vytautą Vaitkų ir nuolatinį sekretorių – A. Bielskų iš Clevelando.

Kaip atrodė, daug kas iš suvažiavusiųjų galvojo, jog „nauja šluota šluos geriau“, negu tai darė jau lyg ir pavargę torontiečiai.

Tačiau jau dabar matome, jog taip galvojusieji apsiriko. Į pirmininko postą atėjus, R. Dirvonius, turinčiam daug gerų norų, bet mažą laiko juos įgyvendinti, Sporto sąjungos reikalai pablogėjo. Rytinėse valstijose esantieji sporto klubai jau rengia savo varžybas, o sąjungos ruošiamose nedalyvauja. Atrodo, kad tam „atsiskyrėliai“ turi rimtų priežasčių, apie kurias čia nekalbėsime.

Taip pat įsiplieskę nesutarimai tarp JAV LB Krašto valdybos nario Sporto reikalams ir ŠALFASS-gos neduoda jokios naudos ne vienai pusei. Be centro valdybos palaiminimo ir talkos, steigiami nauji klubai (arba jie atgaivinami), pvz., Čikagoje, Waterbury ir kitur. Viskas daroma privaciai iniciatyva, nes nesuvaldoma jokių direktyvų iš viršaus.

Kaip gi jie sulauks, kad ir pati centro valdyba, kaip atrodo, tarpusavyje mažai matosi, o dar mažiau dirba.

Čia tik viena maža detalė iš tų visų nesusipratimų ir bedų. Todėl šį savaitgalį Clevelande susirinkusieji turės apie daug ką pamąstyti, jeigu norima, kad mūsų sportininkų vežimas nebraškėtų, o drąsiai judėtų pirmyn.

To mes kaip tik ir linkime!

Iš ankstesnės ALGS-SALFASS slidinėjimo išvykos, suruotos Mammoth Mountain, CA.

2003 M. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO
PIRMENYBĖS

Papildydami mūsų ankstesnį pranešimą, skelbiame, kad 2003 metų Š. Amerikos lietuvių kalnų slidinėjimo pirmenybės įvyks 2003 m. kovo 25 d., antradienį, Park City, Utah. Varžybas vykdys ŠALFASS-gos slidinėjimo komitetas, Lietuvių gydytojų draugijos metinės slidinėjimo iškylos – seminaro apimtyje. Iškylos vyks 2003 m. kovo 22-29 d. Norintieji dalyvauti ir iškyloje ar jos dalyje mielai kviečiami.

ŠALFASS-gos pirmenybių programoje – slalomas ir didysis slalomas įvairiose am-

žiaus grupėse, vyrams, moterims, jauniems ir mergaitėms.

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės slidinėjotojai.

Pirminę registraciją prašome atlikti kuo anksčiau, pageidautina iki 2002 m. gruodžio 1 d., pas varžybų organizatorę Gailutę Ošlapaitę: Gaile Ošlapaitė, P.O. Box 8247, Green Valley Lake, CA 92341-8247, USA. Tel. 310-880-2952. Fax: 310-449-1015. E-mail: gailute@msn.com

Papildomi ryšiai: Vytenis Čiurlionis, ŠALFASS slid. komiteto vicepir., tel. 216-

481-1525; E-mail:

vciurlionis@msn.com ir Rimas Kuliavas, tel. 416-766-2996; E-mail:

rimas@kuliavas.com ŠALFASS slid. komiteto pirm.

Visais varžybų bei iškylos reikalais kreipkitės į Gailę Ošlapaitę.

Labai svarbu registraciją atlikti kuo anksčiau, norint sutaupyti pinigų ir turėti geresnį apstojimo vietą pasirinkimą.

ŠALFASS slidinėjimo komitetas ŠALFASS centro valdyba

ŽYDRŪNAS SU ARVYDU SUSITIKS NBA
KREPŠINIO SEZONE

Šio – 2002-2003 m. NBA krepšinio sezono metu, Cleveland „Cavaliers“ Žydrūnas Ilgauskas ir Portland „Trail-blazers“ Arvydas Sabonis rungtynėse susitiks du kartus: 2003 sausio 13 d. Portland, Oregon, ir vasario 2 d. Cleveland, Ohio.

Cleveland „Cavaliers“ komanda sukūrė naują TV reklamą, kurioje Žydrūnas Ilgauskas stovi Cleveland miesto centre ir lietuviškai sako: „Clevelande Žydrūnas Ilgauskas yra paminklas!“

Krepšinio mėgėjai ar sirgaliai neturėtų praleisti nei vieno šių dviejų Lietuvos krepšinio žvaigždžių rungtynių, kai NBA varžybos vyks jų gyvenamame mieste.

Žydrūnas Ilgauskas ir Cleveland „Cavaliers“ atvyks ta į:

Lapkričio 18 – San Antonio; lapkričio 19 – Houston; lapkr. 22 – New Jersey; lapkr. 27 – Milwaukee; lapkr. 30 – Miami; gruodžio 2 – New York City; gruodžio 7 – Chicago; gruodžio 13 – Boston; gruodžio 20 – Detroit; gruodžio 30 – New Jersey;

2003 m. Sausio 3 – Toronto; sausio 4 – Chicago; sausio 10 – Los Angeles; saus. 12 – Seattle; saus. 13 – Portland; saus. 15 – Golden Statge (San Francisco); saus. 17 – Denver; saus. 18 – Utah; saus. 29 – Orlando; saus. 31 – Atlanta; vasario 4 – Washington, DC; vas. 11 – Indiana; vas. 23 – Philadelphia; vasario 28 – Minnesota; kovo 4 – New York City; kovo 7 – New Orleans; kovo 18 – Dallas; kovo 19 – Memphis; kovo 21 – Orlando; kovo 26 – Toronto; kovo 28 – Boston; balandžio 4 – Milwaukee; bal. 9 – New Orleans; bal. 11 – Atlanta; bal. 14 – Detroit.

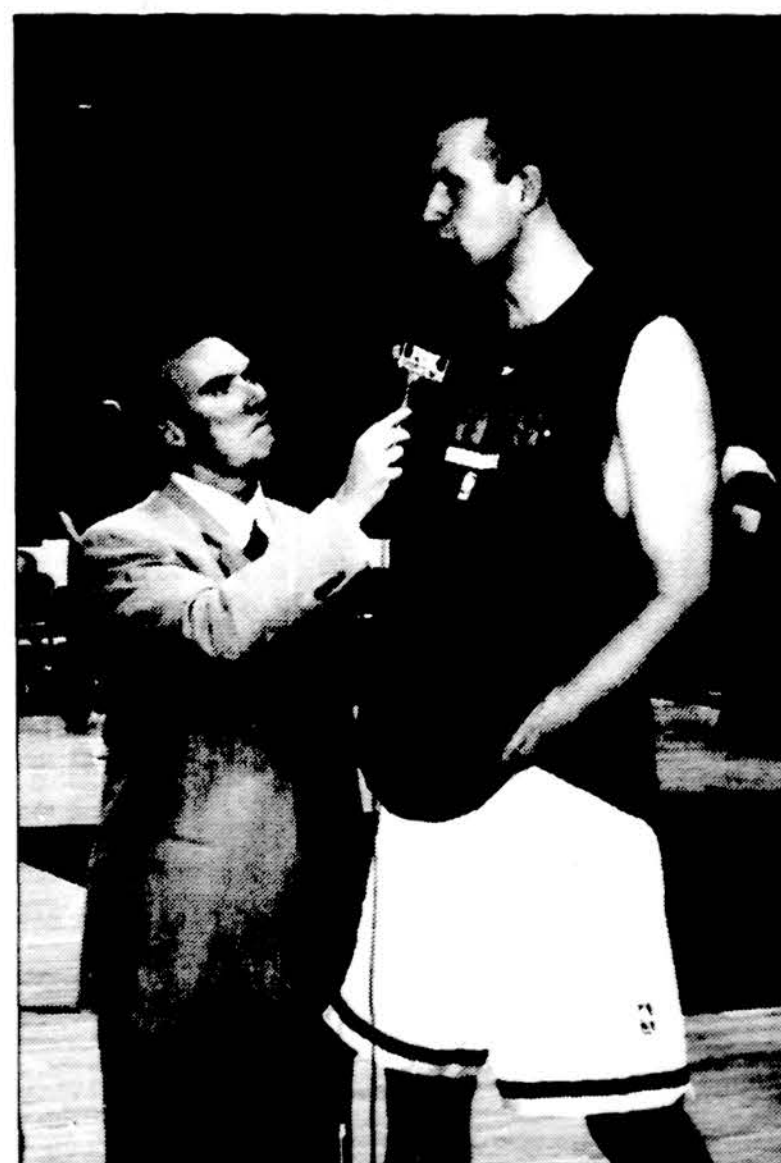
Arvydas Sabonis ir Portland „Trail-blazers“ atvyks ta į:

Lapkričio 21 – Seattle; gruodžio 8 – Toronto; gruodžio 10 – Washington, DC; gruodžio 11 – New Jersey; gruodžio 13 – Milwaukee; gruodžio 14 – Minnesota; gruodžio 18 – Los Angeles; gruodžio 20 – Golden State (San Francisco); gruodžio 28 – Sacramento; gruodžio 30 – Detroit; gruodžio 31 – Chicago.

2003 m. Sausio 3 – Boston; saus. 5 – New York City; saus. 10 – Denver; saus. 20 – Memphis; saus. 22 – Atlanta; saus. 24

– New Orleans; saus. 26 – Dallas; saus. 29 – Utah; vasario 2 – Cleveland; vas. 4 – Orlando; vas. 5 – Miami; vas. 21 – Los Angeles; vas. 26 – Denver; kovo 5 – Phoenix; kovo 11 – Seattle; kovo 14 – Philadelphia; kovo 16 – Minnesota; kovo 17 – Indiana; kovo 26 – Utah; balandžio 4 – Golden State (San Francisco); bal. 8 – Houston; bal. 9 – San Antonio; bal. 11 – Memphis; bal. 16 – Los Angeles.

Paruošė Linas Johansonas

„FOX-Sports“ korespondentas Michael Reghi (kairėje) kalbasi su Žydrūnu Ilgausku po rungtynių su Los Angeles „Lakers“ š.m. lapkričio 5 d. Cleveland „Gund Arena“. Cleveland „Cavaliers“ laimėjo prieš Los Angeles 89-70. Ž. Ilgauskas žaidė 32 minutes ir įmetė 23 taškus. Šios rungtynės buvo krepšinio sezono atidarymas Clevelande.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazirdami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavarės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorė – Danutė Bindokienė
Administratorius – Valentinas Krumpis
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisyta savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant: prašome pasilikti kopiją.
El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbarne lietuviškai
6018 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKU LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8280

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Troškio, tulžies pūslelės, krūtys, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330
lietuviškai 815-744-6230
www.centrasurgeryanddentalil.com

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI
IŠLIKO „ŠVARŪS“

Sužaidę lygiomis (2-2) praėjusio sekmadienio paskutinės Metropolitan lygos „major“ divizionoje su „Eagles“ komanda, „Litanicos“ vyrai rudens sezono nepatyrė nė vieno pralaimėjimo. Jeigu pateptas, lietuviai turi progą tapti „major“ lygos čempionais, panašiai, kaip ir 1992-aisiais. Žinoma, ši kartą mūsiškiams yra lengviau, nes jie prieš antroje vietoje stovinčią komandą turi net 6 taškų persvarą.

Praėjusį sekmadienį „Litanicos“ vyrai turėjo gerokai paprakitauti, norėdami išsaugoti lygiąsias. Praleidę dvi šimtaprocentines progas per pirmas 12 minučių, mūsiškiai tuoj pat turėjo praryti dvi kartas piliules – 14-je min. po gynimo klaidos ir Virgio Žuromsko saugojamos vartus. O iš jos turėjo kapstytis, norint iškovoti bent lygiąsias. O žinant „Eagles“ komandos pajėgumą, po dviejų praleistų įvarčių, jau buvo sunkus uždavinys.

Tačiau, kuomet antroje kėlinio 5-je minutėje Mindaugas Palaima ir lenkų vartus pasiuntė nelaukiamą kamuolį, jau suspindėjo ryškūs vilties žiburai. Mūsiškius jau raginti pradėjo ir gausi publika, kuriuos šukiai ir dainos, be abejo, padėjo lietuviams.

Kada 35-je antro kėlinio

minutėje iš vartų atėjus V. Žuromskas stipriai šūviu iš tolimos baudos rezultatai išlygiavo, žiūrovų džiaugsmui nebuvo galo. Labiau stengtis pradėjo ir „Litanicos“ žaidėjai, kurie labai norėjo laimėti. Tačiau, deja, jau pas ne vieną iš jų buvo matyti nuovargio žymės. Ypač jiems buvo sunku, nes ir lenkai labai stengėsi – jiems dviejų taškų praradimas atrodė tragiškas. Bet jie irgi nieko apčiuopiamo nesugebėjo sukursti.

Nuskambėjus teisėjo baigminiam švilpukui, „Litanicos“ žaidėjai džiūgavo ir šokinėjo, lyg būtų laimėję 3 taškus. Pasitenkinimo ženklus rodė ir į šias rungtynes gausiai susirinkusi publika.

Visi „Litanicos“ vyrai šį kartą labai stengėsi. Nors komandoje kartais buvo nesužadimo išsukų klaidų (o tai sunku išvengti, neturint reguliarių treniruočių), bet čia buvo svarbi kovinga dvasia. O ji ir komandą grįžo nuo rudens sezono pradžios, kuomet iš jos pasitraukė nesugebėjęs visus žaidėjus uždegti vieningumo ir kovos ugnelę.

Šias rungtynes plačiai apiraše abu Čikagos dienraščiai jau pirmadienio laidos sporto skyriuose. Apie tai buvo pranešta ir lenkų radijo programose bei televizijoje, pažymint, jog lietuviai futbolininkai tapo „Metropolitan“ lygos rudens rato nugalėtojai.

E.Š.

„Metropolitan“ lygos „major“ divizionoje lentelė
(po lapkričio 10 d.)

1. „Liths-Lituanica“	9	23	23-9
2. „Eagles“	9	17	25-11
3. „Lightning“	8	14	20-9
4. „Maroons“	9	13	22-12
5. „Vikings“	9	12	8-12
6. „Green-White“	9	12	12-17
7. „Socks“	9	10	14-18
8. „United Serbs“	8	10	14-28
9. „Schwabens“	9	9	17-24
10. „Kickers“	9	2	11-26

Virgis Žuromskas, paskelbtas 2002 metų naudingiausiuoju „Litanicos“ komandos žaidėju.

KONSOLIDUOTI TAUTINĖS KRYPTIES POLITINĖ SPARNA

Kazimieras Uoka, vienas Kauno Sąjūdžio kūrėjų, Lietuvos darbininkų sąjungos organizatorių, Kovo 11-tosios akto signataras ir ankstesnių kadencijų Seimo narys, dabar — vienas iš Nacionaldemokratų partijos vadovų, įsiregistravęs kandidatu prezidento rinkimuose, pritrūko rėmėjų parašų ir iki nustatyto termino nesugebėjo pristatyti privalomo 20,000 parašų skaičiaus. Jis prarado galimybę kandidatuoti prezidento rinkimuose ir sumokėta rinkimų užstatą — daugiau kaip 5,500 litų. **Kazimieras Uoka** atsakė į „Draugo“ klausimus.

— **Kodėl reikalingo skaičiaus parašų surinkti jums nepavyko?**

— Mes surinkome 17,000 parašų, pritrūko 3,000. Jei būtume turėję kelis tūkstančius atliekamų litų — parašus būtume surinkę. Skirtingai nuo kitų pretendentų, parašus mes rinkom tik iš idejos, pinigų už tai nemokėdami.

Kadangi vadovaujamės tautinėmis idėjomis, matome didžiulį pavojų lietuvių ateityje. Tyrėme rinkėjus, kiek jie tuos pavojus šiandien suvokia, kiek jiems tos problemos rūpi, nes akivaizdu, kad Lietuvoje bus parduodama žemė užsieniečiams: Vilniaus krašte — lenkams, Klaipėdos krašte — vokiečiams, nesnaus kinai, kiti. Atsirais labai daug emigrantų, kaip Giteborge ir kitur. Norėjome skelbti, kad verta tuo susirūpinti, kol dar taip neatsitiko. Deja, pasirodė, kad toms idėjoms Lietuvoje dar per anksti, žmonės pavojų dar nesuvokia.

— **Turbūt nei vienas kandidatas nepasirašytų, kad parašus pirkto. Visi sako, kad rinko „iš idejos“...**

— Turėjau galvoję, mokėję parašų rinkėjams, ne pasirašantiems. Bet tai yra normalu, nemanau, kad tai nuodėmė. Ir mes būtume pasamdę parašų rinkėjų, bet neturėjome pinigų.

— **Prezidento kampanija nepasisekė, iš tolesnės kovos iškrito, savo idėjų plačiau paskleisti nepavyko. Kas toliau, kokias matote partijos, savo paties politines perspektyvas?**

— Mūsų partija įsikūrė 1999 m., taigi dar jauna. Ši rinkimų kampanija mums yra pirmoji. Planuojame turėti net po 1-2 savo atstovus pagrindiniuose miestuose — Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje. (Alytuje jau turime pora miesto tarybos narių ir dabartinės kadencijos taryboje.) Aš pats kandidatuojau į Kauno miesto tarybą. Jeigu savivaldybių rinkimai mums pavyks, tai bus pakopelė, nuo kurios startuosim toliau. Šiuo metu tiek turime išteklių.

— **Ar dar mažai Lietuvoje partijų? Ir turite ką pasakyti žmonėms, ko neįteigė kitos?**

— Skirtingai nuo kairiųjų ir skirtingai nuo dešiniųjų partijų, politinį kairumą ir dešinumą mes traktuojame, kaip priemonę tautai išgyventi. Pirmoje vietoje mums yra tautiškumas. O visa kita tėra priemonės.

Sakysim, šiuo metu, dėl Lietuvos žmonių vargo, išsikerėjusios korupcijos reikia labai greitų valstybinių priemonių. Ne socialistinių, bet valstybinio reguliavimo priemonių. Jeigu Lietuvos gerovė būtų artima Šveicarijos gyvenimo kokybei, aš mieliau būčiau liberalių sprendimų šalininkas.

Tačiau norėčiau priminti, kad XX a. ketvirtajame dešimtmetyje, kai Amerika buvo paliesta panašios ekonominės

krizės, kokią dabar yra Lietuva, prezidentas Rooseveltas jokių skrupulų ėmėsi valstybinio reguliavimo priemonių ir pasiekė tikslą — išvedė Ameriką iš krizės. Mes esam šiandien panašioje padėtyje, privolome veikti adekvačiai.

— **Koks jūsų partijos požiūris į Bažnyčią?**

— Vyrauja tolerancija. Mūsų partijoje yra ir pagonių judėjimo šalininkų, yra ir katalikų. Mes nemanome, kad reikėtų griauti kokį nors autoritetą. Lietuvoje jau tiek priegriauta autoritetų, kad bet koks, kad ir Katalikų Bažnyčios autoriteto ardymas, padidintų tik dvasinės dykumos plotus.

— **Kuo jūsų idėjos skiriasi nuo kitų dešiniųjų, sakysim, konservatorių, krikščionių demokratų, kurie, kaip atrodo, taip pat rūpinasi tautos išlikimu, tradicinėmis vertybėmis?**

— Esame vienintelė partija, kuri pasisako prieš žemės pardavimą užsieniečiams. Ir tai mus skiria nuo kitų. Kaip žinoma, iš 141 Seimo nario už žemės pardavimą užsieniečiams balsavo 121.

— **Bet jau Europoje yra ne viena maža valstybė, kuriose žemė taip pat parduodama (Danija, Airija) ir ten niekas kažkaip labai nepuola ir tos žemės neišperka...**

— Sutinku. Bet žemės hektaras, pavyzdžiui, Danijoje kainuoja 140,000 litų. Pas mus kainuoja 1,000 litų. Praktiškai, Danijos bedarbis gali nupirkti šimtus hektarų, išstius Lietuvos teritorijos plotus. O užsieniečiai, kaip žinome, jau turi teisę balsuoti savivaldos rinkimuose, būti išrinktais, taip pat ir merais. Tad kas gali paneigti, kad sakysim, kokie olandai, vokiečiai ar švedai supirks, tarkim, visą derlingąjį Pakruojos rajoną, o mūsų žmonės, pataikantys užsieniečiams, išsirikins svetimą šalį merą.

Skandinaavą tokį — tai dar duok Dievą. Bet kas bus kai Šalčininkų meru taps lenkas nuo Varšuvos, o Šilutėje — prūsų vokiečiai? Jau kinai turi įsisteigę fazendų palei Marijampolę. Ir labai brangina kiekvieną užsikabinimo tašką Lietuvos žemėje. Labai aktyvūs žydai sugrąžinti turta žydams, ne Lietuvos piliečiams. Rengiamasi gražinti 700 objektų. Tai akivaizdus Lietuvos Konstitucijos ir įstatymų pažeidimas.

— **Atsigręžkime į istoriją. Tarkim, Kauno magistrato knygos viduramiais 300 metų buvo vedamas vokiečių ir lotynų kalba. Daugelį kadencijų Kauno burmistras buvo vokiečiai. Rotušė, kuria didžiojoje ir šiandien, prieš 450 metų buvo patatdynta, burmistras esant vokiečiai Heinrich Shulz. Tai ar taip jau labai baisu būtų, jeigu kurio miesto meru būtų išrinktas ir nelietuvis, mokantis galbūt geriau tvarkytis už kitąsias nelabai pareigingas ar sąžiningus lietuvius? Ar labartinis valstybės nerangumas, tiek ūkio reformų, tiek socialinių pertvarkymų prasme, nėra tam tikras stabdis visuvertikam krašto įsijungimui į šiuolaikinio pasaulio tėkmę?**

— Tas nerangumas tam tikra prasme mus ir gelbėja. Jūsų minėti atvejai, kai užsieniečiai valdė ar tam tikras institucijas, ar išstius miestus, jie buvo naudingi, bet tik epizodiškai, kol priešinga politinė jėga iš šorės primedavo savo tvarką. Ar vokiečiai nustumdavo rusus, ar rusai — švedus, lenkus ir pan. Bet anuomet visada buvo rezervas — Lietuvos valstietija. Ji visada gel-

Vilniuje tebesitęsia didieji Aušros Vartų Gailestingumo Motinos atlidai. Be pamaldų Aušros Vartų koplyčioje ir Šv. Teresės bažnyčioje, pagal atlidų programą, vyksta ir kiti renginiai. Lapkričio 12 d. Pastoracijos centre surengtas dvasininkų ir žurnalistų pokalbis „Atlidai šiuolaikiniame mieste: pragiedrusis ar trukdis?“ Gedimino Žilinsko (Elta) nuotraukoje — pokalbio dalyviai (iš kairės): kun. Julius Sasnauskas, kun. Vaclovas Aliulis, MIC ir kardinolas Audrys J. Backis.

bejo tautą. Šiandien šito rezervo mes jau nebeturime, kaimas visiškai sužlugdytas.

Paskutinė lietuvių užtvara šiandien teliko lietuvių pilietinis tautinis sąmoningumas. Bet jis trupa akys. Emigracija po 1990-ųjų — pusė milijono. Dar pusė milijono piliečių paversti neveiksniais dėl skurdo. Nomenklatura veržiasi į Briuselį šiltų vietų ir pinigų škirstymo. Be atodaisro stumia ten gimines, ne demokratišku būdu formuojama lietuviška Briuselio valdininkija, skirtingai nuo estų.

Ir kas bus? Palūšim. Ir palūšim galutinai. Taip, kaip palūžo prūsai. Jeigu prūsų kunigaikštiai nebūtų susizavę dalinamais dvarais ir privilegijomis — būtų išsilaikę. Vokiečiai faktiškai skatino prūsų nelygybę ir tie paauglė tintieji išdavė eilinius prūsus. Lygiai tas pats vyksta dabar Lietuvoje.

— **Lietuvos konstitucijoje įrašyta visų piliečių teisė į lygybę prieš įstatymą, ne į turtingą lygybę.**

— Lietuvos konstitucija, už kurią visa tauta balsavo ir priėmė 1992 m., gina tautos interesus. Mes iš esmės nieko kito ir nedarom, tik ginam tuo metu konstitucijoje įtvirtintą teiginį, neparduoti žemės užsieniečiams. Trečias Konstitucijos punktas įpareigoja kiekvieną pilietį priešintis Lietuvos valstybės ardyimui ir teritorijos išparceliavimui. Vadinasi, pačios Lietuvos konstitucijos aš esu įgaliojamas net eiti į mišką ir su ginklu rankoje ginti Lietuvos valstybės integritumą. Mes ir atitinkama įspėjimą nusiuntėme kiekvienam Seimo nariui. Lietuvos konstitucija yra pakankamai tautiška, tik reikia apginti tuos punktus, kurie įgalina tautą vykdyti savo teises.

— **Ar jūsų partija turi ir kitų receptų, šalia aktyvių rezistencijos, kaip šalinti Jūsų minėtas negeroves?**

— Mūsų receptas yra toks. Į NATO — būtinai stoti. O į Europos Sąjungą — stoti ne dabar ir ne tokiom sąlygom. Europos Sąjunga neužpyktų, jeigu pasakytume, kad, kaip sąjungininkai, dar nesame pasirengę, dar turim dešimtmetį brest. Tas pats žemės hektaras pabrangtų, mūsų ūkininkas taptų pajėgesnis. Po kokių dešimties metų (matysim kokia bus ta Europos Sąjunga), prašom — stojam. Mūsų toks receptas.

— **Kokių pavojų išvengiate dėl NATO?**

— Pavojai panašūs, kaip ir su Mažeikiais. Kai parduvinėjo „Mažeikių naftą“, kiek galėdamas aiškinau asmenims, turėjusiems lemiamos įtakos derybininkams, kad pasiliktume 51 proc. akcijų

valstybei. Šiūliau tokią dalį valstybės žinioje išlaikyti dešimtmetį. Kad nebūtų atsiktinumas su kontroliniu paketu. O paskui — parduokim kam norim, jeigu atsiras patikimas savininkas.

Deja, pardavė viską. Ir pasitvirtino pati blogiausia nuojauta. Įmonė, duodanti 25 proc. biudžeto pajamų, atsidūrė svetimosse rankose, blaškoma kaip nori ir kur nori, be mūsų negaunam ne tik po 1,7 mlrd. Lt mokesčiais, bet ir visų kitų pajamų. Iš viso tai sudaro apie 4 mlrd. Lt, beveik pusę metinio biudžeto. Tai tragedija.

Panašiai gali atsitikti su NATO. Visos partijos sutartinai balsavo už tai, kad mūsų kariai būtų siunčiami į Afganistaną. Tuo tarpu prorusiška Lietuvos politikų grupė renka parašus surengti referendumui, kuriuo būtų priešinama stojimui į NATO. Referendumas pats savyje nėra blogas dalykas, tai numato Konstitucija. Manau, kad NATO šalininkai laimėtų prieš jų priešininkus. Speciaai, kad 55–60 proc. lietuvių yra NATO šalininkai. Bet persvara, manyčiau, nėra didelė, galbūt 10–12 proc.

Bet jeigu tuo laiku lietuvių karių grupė bus pasiūta į Afganistaną ir rusų struktūros pasirūpins, kad balsavimui laikui iš Afganistano į Lietuvą cinkuotose karstuose sugrįžtų bent 10 žuvusiųjų, kaip tik tą 10 proc. ir pritrūks. Manau, kad toks planas gali būti vykdomas.

Visa bėda, kad Lietuvos politinis procesas aplipęs egoistinėmis grupėmis, kurios naikina pačią nepriklausomybę ir valstybingumą esmę.

— **Tautinius interesus dabar deklaruoja daugelis partijų, net ir kairiosios. Tačiau jūsų partijos tautiškumas eina labai toli. Kaip jūs aiškinate savo partijos aiškiai fašistinę simboliką megdžiojančią stilistiką: raudona vėliava, baltas akritulys, juodas, hagenkroicą primenantis ženklas, uniformuotas partijos vadas, sargybiniai prie partijos pirmininko rašomojo stalo ir t.t.? Ką tai turi bendra su šiuolaikine demokratine visuomene ir XXI amžiaus Europos žmonių mentalitetu?**

— Sutinku, mes esam procese. Lietuvoje egzistuoja penkis tautinės partijos, visos jos smulkios. Panaši situacija yra ir daugelyje kitų Europos valstybių — tiek rytuose, tiek vakaruose. Manau, kad, veikiant globalizacijos nutautintiems elementams, neišvengiamai prasidės konsolidacijos procesas.

Mes neatmetame visos globalizacijos. Globalizacija iš esmės yra pozityvus procesas, kuris neišvengiamai plėtosis. Bet atskiros stambaus kapitalo grupės stengiasi juo pasinaudoti, kad galėtų po pasaulį stumdyti kapitalo mases. Jų interesas — kad paskui tas kapitalo mases keliautų ir tautos. Tai priešinga mažoms tautoms, tarp jų ir mums, lietuviams.

Nacionalistai, deja, išskleidė įvairiose šalyse. Bet manau, kad visuomenės reakcija į stambaus kapitalo piktą naudaivimą globalizacijos reiškiniais, didės visose tautose. Ženklių jau buvo matyti Prancūzijos rinkimuose, taip pat Austrijos, Danijos rinkimuose, tai neseniai atsitiko ir Turkijoje. Ateityje Europa formuosis kaip nacionalumų sąjunga. Dabar ji formuojama kosmopolitiniu pagrindu, bet ateis laikas, kai Europa bus tikra nacionalinių etnosų sąjunga.

— **Bet jūs neatsakėte į mano klausimą: ar jūsų partijai imponuoja kas nors iš tos fašistinės simbolikos, iš jų praeities...**

— Man asmeniškai neimponuoja. Po Antrojo pasaulinio karo priešingoje politinio spektro pusėje (komunizmo pusėje) atsirado gausių judėjimų, kurie buvo kraštutinai ir numirė. O kiti buvo gana tvirti, pagarbos verti, davė daug naudos tautoms. Sakysim, švedų socialdemokratai arba Italijos kairieji.

Tuo tarpu kita pusė, fašistinės orientacijos judėjimai, numirė be pėdsako. Tarsi tie reiškiniai Italijoje ir Vokietijoje būtų buvę atsitiktiniai, be giluminių visuomeninės raidos priežasčių. Netiesa. Taip nebūna, kad kas nors istorijoje atsiradęs be pėdsakų išnyktų. Numarinta buvo dirbtinai, kažkieno pastangomis. Iš to tautinio, nacionalinio sparno turėjo likti išstis šiek tiek judėjimų. Kraštutinumai turėjo numirti, o socialinį pagrindą turintis vidurys — susiformuoti. Sekdamas Europos nacionalistų kalbas ir jų spaudą, matau, kad po truputį tas sparnas jau formuojasi. Prancūzų ir vokiečių nacionalistai jau draugauja, nesipyksta. Lenkų Nacionalistai puikiausiai kalbasi su mumis. Mes neblogai susikalbame su rusų nacionalistais. Tautų internacionalas bus. Tik kada, kaip ir kiek prie to prisidėsime mes — nežinau.

— **Bet nacizmas buvo nuolatų sąmoningai ir dėl to, kad buvo susijęs su siaubingais nusikaltimais prieš žmoniją...**

— Ką darysi, ir komunistinė pusė turi siaubingus nusikaltimus, aukų skaičiumi pranokstančių fašistų piktadarybes. Bet dėl to socialdemokratų partijos Europoje nėra uždraustos. Lygiai taip

Užmiršta šventė

Lapkričio 16 d. Lietuvoje švenčiama Aušros Vartų Šv. Mergeles Marijos — Gailestingumo Motinos — šventė. Vilniuje vyksta tradiciniai didieji atlidai. Pirmąsias atlidų Mišias Aušros Vartų koplyčioje koncelebruoja kardinolas Audrys J. Backis drauge su vyskupais ir kunais. Visas devynias dienas šv. Mišios aukojamos įvairiomis intencijomis, būna ir įvairių kitų maldų, paskaitų bei pokalbių.

Išvijoje mes tokios šventės neturime, nors tikriausiai, daugumas, nuvykę į Lietuvą, aplankome Aušros Vartus ir ten pasimeldžiame. Aušros Vartų Marijos paveikslas viso pasaulio lietuviams geriausiai žinomas ir mylimas Dievo Motinos atvaizdas.

Viešo Aušros Vartų Marijos atvaizdo garbinimo Vilniuje pradžia galima laikyti karo su rusais laikmetį 1655–1661 metus. Karo su rusais vargai ir nelaimės bei vilniečių karštos maldos, prašant Dievo Motinos globos, paveikslą padarė labai brangų žmonėms. Basieji karmelitai, Vilniuje įsikūrę 1626 m., pasiėmė paveikslą savo globon, Vilniaus miesto valdžios pavesti, nors tada jis dar buvęs gana apleistas, neturėjęs nei koplyčios, nei ypatingų puošmenų.

Karmelitai 1671 m. virš miesto vartų pastatė medinę koplyčią, į kurią sidabruotas paveikslas iškilmingai perkeltas. Nuo to laiko įsigalėjo paprotys žmonėms vakarais rinktis gatvėje melstis ir giedoti Marijos litanią. Netrukus ir tėvai jėzuitai prisidėjo prie paveiklo garbinimo: 1675 m. Vilniaus jėzuitų akademija pasirinko Aušros Vartų Dievo Motiną savo globėja. 1773 m. Aušros Vartų koplyčia, perstatytą 1726 m. po senosios sudegimo ir joje esanti, stebuklingu laikoma, paveikslą viešam garbinimui pripažino specialia bule popiežius Klemensas.

Jau 17-tame amžiuje naujai paskirti Vilniaus vyskupai savo ingreso metu apsilankydavo ir pasveikindavo Aušros Vartų Madoną. Taip darė ir palaimintasis Jurgis Matulaitis, 1918 m. gruodžio 8 d. perėmęs Vilniaus vyskupo

pareigas. 1927 m., jau po Matalaicio mirties, popiežius Pijus XI, kuris pats buvo aplankęs Aušros Vartus, suteikė paveikslui Gailestingumos Motinos titulą bei vainiką.

Maldininkai pagerbdavę paveikslą ypatingomis progomis — Šv. Juozapo globos dieną, per Sekmines ir Marijos Globos šventėje, kuri vėliau tapo Marijos Gailestingumo Motinos švente trečią lapkričio sekmadienį. Net įvairių okupacijų metu — rusų, vokiečių, galop bolševikų — prie Aušros Vartų niekuomet netrukdydavo besimeldžiančių žmonių.

1993 m., prieš popiežiaus Jono Pauliaus II atvykimą Lietuvon, Aušros Vartų Marijos paveikslą bandyta restauruoti ir nuodugniai iširti jo kilmę. Iš tiesų paaiškėjo, jog paveikslas buvo pertapytas net septynetą kartų skirtingomis rankomis, kaskart perkuriant atvaizdą. Pasak dailės istorikės M. Katamajskos-Saed, paveikslas atitinka 16-to a. Nyderlandų raizinių pavyzdžius. Taigi jis nėra gotikos-renesanso kūrinys ir taip pat nėra rimto pagrindo manyti, jog Marijos veidas modeliuotas pagal Barboros Radvilaitės bruožus.

Jau tris šimtus metų ramus Gailestingumo Motinos veidas žvelgia į Lietuvos sostinę ir į žmones, skulpiusius maldoje. Iš šios kuklios koplytėlės sklinda malonių ir gydymo dovanos kenciantiems, vargų slegiamiems Lietuvos vaikams. Marija juos lydi ir trečiojo tūkstantmečio vingiuotais takais.

1993 m. rugsejo mėn., atvykęs į Lietuvą, popiežius Jonas Paulius II po iškilmingų sveikinimų Vilniaus arkikatedroje, tą patį pirmąjį savo vokiečių vakarą nusukubėjo į Aušros Vartus. Pasveikinęs gatvėje susirinkusius žmonių minias, drauge su jais kalbėjo rožinį. Paskui ilgai ilgai klūpėjo prie Marijos paveiklo tyledamas. Nežinia, ką jis sakė Gailestingumo Motinai, bet visi galėjo matyti, kaip sunku jiems buvo atsiskirti.

Laikas būtų ir užsienio lietuviams šią Gailestingumo Motinos šventę įsisavinti.

pat ir aš, jau po karo gimes žmogus, negaliu būti atsakingas už nacių siautėjimą. M. Murzų judėjimo vėliava, kai kurios jo kalbos man ne visai priimtinos. Kiek galiu, aš stengiuosi jį įtakoti. Ir jis, tarp kitko, jaunas žmogus, labai puikiai priima argumentus, jis keičiasi. Bet atsimeikim, kad Lietuvoje veikia tautininkų partija, su kuria mes puikiausiai bendraujame. Vilniuje, kituose miestuose, kartu einam į savivaldybių rinkimus. Ateityje galbūt sudarysim koaliciją. Turim Buškevičiaus judėjimą „Jaunoji Lietuva“, turim politinius kalinius ir tremtinius, kurie ne visi pritaria konservatoriams. Tai štai pagrindas, iš kurio formuosis tautinis sparnas Lietuvoje. Mano svajonė, kad atsirastų stipri tautinė partija Lietuvoje.

Lenkijoje tai jau atsitiko. Ten tautinės pakraipos žmonės — tiek katalikai, tiek nekatalikai — turi trečdalį Seimo mandatų.

— **Kokio masto jūsų tarp-tautiniai ryšiai?**

— Palaikome ryšius ir su latviais, ir su estais, taip pat

su danais, ir su Lepeno partija Prancūzijoje. Bendraujam kompiuteriu, keičiamės informacija, žinutėmis. Jeigu turėtume nors truputį pinigų — nedelsiant Vilniuje kurtume Europos tautinio judėjimo centrą. To negali padaryti vokiečiai dėl tam tikrų priežasčių. To negali padaryti prancūzai, lenkai, rusai. O mes, kaip maža tauta, gana neblogai sugyvenanti su kaimynais, puikiausiai Vilnių galėtume padaryti Europos tautų internacionalo centru. Deja, neturim pinigų.

— **Gal tai ženklas, kad tokių idėjų visuomenė nelabai remia?**

— Ką padarysi. Bet žiūrėkime, kas darosi. Kas buvo Lepenas prieš 20 metų? Šiandien jis tapo jėga, prieš kurią vienijasi kairieji ir dešinieji. Kas anksčiau girėdavo apie Heiderį, kol austrai jo neišrinko valstybės vadovu? Kas buvo Plėtos ir geroves partija Turkijoje? Šiandien ji valdo daugiau kaip pusę parlamento. Laikas daug ką keičia.

Kalbėjosi
Vidmantas Valiūšaitis

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talking su sūnu Adomiu

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulystė“
arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
el. paštas: biciulyste@aol.com

LIETUVA — MANO TĖVYNĖ

Elvinas Sereikis Amerikoje gyvena dešimt metų. Jis — paskutinio kurso studentas Columbia kolegijoje, būsimas garso inžinierius („sound for picture“) kino industrijai. Jam — dvidešimt penkeri. Pagal Zodiaką — Dvynys, kaip ir jo tėvas Antanas Sereikis. Zodiakais tiki ir mano, kad jo ženklas atitinka jį patį. O specialybę Elvinas pasirinko tokią, kuri atliepia jo poreikius, pomėgius.

Elviną visą laiką traukė muzika, jos garsai. Vaiku būdamas, dainavo „Azuoliuko“ chore, grojo akordeonu. Beje, dainuoti nelabai mėgęs, tik tėvas, ilgiametis to paties choro dainininkas, kaip sako Elvinas, vertęs. Tada jis ir išsidirbo akordeoną... Sako, pajaučiau, kad turiu gerą klausą, susidomėjau kompozicija, turiu norą kurti savo muziką. Klausiu — ar kas girdejęs tavo muziką. Kol kas ne, nes ne Mozart ir ne

medžiagos (įrašų), sukompnuoti, atrinkti, kas tinka. Kartais kokius garsus prirašyti ar pačiam sukurti.

Elvinas sako, kad kai kuriems klipams jo paties sukurta muziką destytojai įvertino labai gerai. Pagyrė už originalumą. Tai tam tikra paskata, kreditai ateičiai. Ypač gerai įvertintas kūrinys fletai, smuikui ir violončelei „Lotoso žiedas“. Kūryboje Elvinui padeda jo lietuviškos šaknys, domėjimasis Rytų filosofija ir dar aibė kitų dalykų rūpimi, dominantys jauną žmogų. Stačiai laimingas, kad pasirinko specialybę, kurioje gali nardyti kaip žuvis (beje, Elvinas — aistringas žvejys, laisvu laiku dažnai nukanka kur prie ežero ar upės pabūti tyloje, pasvajoti ir pagauti žuvytę, gal ir aukšinę. Kada nors...). Specialybė suteikianti kūrybos laisvės, nėra rutinos. Daug vietos apmąstymams, atrinkimui.

— Ar žinai, kaip filme

Elvinas Brazilijoje su paršiukais.

Beethoven esąs, todėl manęs, reikia išlaukti, kol tas tikrasis kūrinys suskambės. Kai tvirtai suskambės, o, atrodo, jau skamba ausyse, tada ir paleis į gyvenimą.

Prašau Elvino populiariai paaiškinti, ką jis dirbs, kaip garso režisierius?

— Darbas gali būti įvairus. Štai reklaminių klipai. Jų įgarsinimui reikia surasti bibliotekose muzikines

„Jurassic Park“ buvo išgautas dinosauro riaumojimas? — klausia Elvinas.

— Be abejo, ne.

— Tai štai, garso inžinieriai surado liūto ir tigro riaumojimus. Tigro įrašė iš kito galo, sudėjo vieną ant kito ir gavosi — dinosauros!

— Įdomu. Gal ir tu sugalvosi kokios mitinės būrybės neįprastą garsą?

— Neatsisakyčiau, jei

kam kultų noras pasiūlyti man tai padaryti.

— O kiek kainuoja Tavo mokslas metams?

— Apie 16.000 dol. tik mokslo metams. Vasarą, kai neimu kursų, tada su knygomis išeina apie 12.000–14.000 dol. Vieną vasarą užsidirbu pinigų mokslui, o kitą vasarą nedirbu ir važiuoju Lietuvon. Ten praleidžiu tris atostogų mėnesius.

— Palauk, palauk, tai kas moka už tavo mokslą?

— Turiu paskolą, gyvenau pas tėvus, maitinuosi. Taip susitaukau. Turiu gerą močiutę, Palmyrą Jakienę, kuri irgi yra Amerikoje ir ji mane paremia.

— Baigsi mokslus, sėsi „ant savo uodegos“, kaip sako liaudis, ar žinai, kiek uždirba garso inžinieriai?

— Sakykime, Čikagoje įvairiose studijose pradedantys inžinierius uždirba per metus 25.000 dol. Hollywoode geri inžinieriai — iki 120.000 dol. Aišku, reikia būti tokiu geru, kad tiek uždirbtum.

— Kitą vasarą, ar ir vėl, važiuosi Lietuvon?

— Ne, kitais metais negalėsiu. Ir taip aš per tuos dešimt metų važiauvau tris kartus. Ateinančią vasarą turėsiu atlikti praktiką — „internship“, kurią parūpins kolegija. Dirbsiu veltui.

— Neseniai grįžai iš Lietuvos. Daugiau nei mėnesį buvojai pas artimiausius gimines kaime. Kaip gyvena kaimo žmonės?

— Buvau Pasvalio rajone, Švobiškių kaime pas močiutės seserį Laimą Brazienę. Vargsta, daug dirba. Laiko tris karves — iš pieno, kurį parduoda įvairiems punktam, gali nusipirkti reikalingiausių namų apyvokos daiktų. Turi tris motinines kiaules, kurios atsiveda po dvyliką paršiukų. Juos parduoda. Dabar kaina nukritusi, tai vienas kainuoja maždaug 35 litus, o anksčiau, sako, būdavo ir po penkis dešimt litų. Augina miežius, kiaulių pašarui. Žmonės vargsta, bet labai šilti,

draugiški. Buvome krikštynose, kaip ir anksčiau, taip ir dabar ant stalo padėta viskas, kas yra geriausia. Namuose švaru, skurdas lyg ir nelenda, bet žinau, kad nėra pertekliaus ar ko nors per daug. Trys šeimos įsigijo vieną traktorių, kurį labai saugo, remontuoja.

— Ką nuveikė kaime?

— Padėjau dirbti įvairius darbus. Nemažai laiko praleidau žvejojamas prie Mušos upės užtvankos. Man labai patinka Lietuvos kaimas, aš ten norėčiau gyventi. Tik

ir nemylime. Prasmė nuvertinama. Tačiau tas mano suamerikonėjimas trunka neilgai, kokias 3–4 dienas, kol išsimiegi, kol ateini į Lietuvos ritmą. Tada vėl tampa Lietuvos lietuviu. Mūsų bendravimui neturi įtakos, ar aš iš Amerikos, ar iš Lietuvos. Mes jauni žmonės, tad turime apie ką kalbėtis.

— Ar Lietuvoje įvertinama aukštojo mokslo diplomai?

— Kaip Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Tik dabar Lietuvoje, kai reikia gauti darbo,

Senelis Andrius Jaka su sūnu Gedimynu.

reikia atsivežti nemažai pinigų, kad galėtum įsikurti ir gyvenimą susikurti.

— Kur dar buvai nu-kakęs?

— Buvau ir Vilniuje pas kitą senelį, Andrių Jaką. Jis — Lietuvos žemės ūkio technikos susivienijimo prezidentas. Nors jau pensijinio amžiaus, tačiau dirba. Jis gyvena naujų privačių namų kvartale Zujūnuose. Jo gyvenimas ir kaimo žmonių gyvenimas skiriasi kaip naktis nuo dienos. Vilniuje praleidau savaitę, gal kiek daugiau, apsilankiau Europos centro muziejuje, Šiuolaikinio meno muziejuje. Vilnius keičiasi, labai europėja. Tačiau vargstancių žmonių daug.

Susitikau ir su savo bendraamžiais, draugais iš buvusio mano kiemo ar klasės. Ar skiriamės? Jie man sako, kad aš amerikoneju.

— Paaiškink man, kaip „amerikoneji“?

— Suprantate, kai ilgiau gyveni Amerikoje, tai nejučia sakai daug banalių ir nereikalingų žodžių. Per daug dėkojame, atsiprašinėjame ar prisipažįstame meilėje, nors

neretai darbdavys paprašo ir akademines pažymas — tavo mokymosi įvertinimo — ar tikrai mokeisi, ar nusipirkai diplomą...

— Tau 25-eri, tai laikas, kai prasideda pati branda. Amerikoje ir Lietuvoje jauni žmonės gana anksti paskęsta narkotikų, alkoholio liūne. Kaip Tu praei šį laikotarpį, juolab, kad 14-kos metų jaunąs vaikinukas tik iš Lietuvos buvai atvykęs? Ar nebuvo pagundų?

— Vienu momentu buvau pabandęs. Pagunda buvo didelė. Bet, kai pajutau, kad atmintis pradingsta, susigrie-

Miežiūnų džiuvina ūkininko Naudziano šeima Pasvalio raj. Elvinas sėdi su vaikais.

RAŠOME BIČIULYSTEI

Italija

Siunčiu kelis pastebėjimus Italijoje. Vasaros pabaigoje, firmos, kuriai atstovauju, darbo reikalais teko lankytis Lietuvos atstovybėje Romoje. Domėjausi, kokie ryšiai su lietuviais ir kiek jų gyvena Italijoje, kokius duomenis turi apie Lietuvos — Italijos (arba atvirkščiai) prekybinius ryšius. Buvo įdomu sužinoti apie studentus, studijuojančius Italijoje. Ten dirbančios merginos, moterys, įskaitant ir atstovybės ekonomistę, tais klausimais niekuo man negalėjo padėti — jos nežino! Keisčiausia pasirodė, kad informaciniai leidinukai apie Lietuvą ne italų, bet anglų kalba. Kurie buvojome Italijoje, žinome, kiek italai (turiu galvoje ne tik aptarnaujančio personalo, bet ir vidutinio sluoksnio žmones) moka anglų kalbą? Ar tai ištyrė atstovybės darbuotojai? Jei taip, tai tikras įžulimas būti ten ir nedirbti Lietuvos naudai, nepasirūpinti, kad ir menkiausia informacija būtų išspausdinta italų kalba. Galbūt ir paties nemoka italų kalbą? Kiek teko patirti, anglų kalbą moka iki 10 proc. Italijos gyventojų. Spaudoje jau senokai buvo rašyta, kad buvusio užsienio reikalų ministro Saudargo dukra, nuvykusi kaip kultūros atašė (gal atstovė?) Prancūzijoje, tik ten pradėjo gilintis į prancūzų kalbą, t. y. jos mokytis! Kiek tai kainuoja Lietuvos mokesčių mokėtojams?

Kas dar mane labai nustebino, gal daugiau supykde, kad kelias dienas negalėjau patekti ambasadon. Kartu su italais, su kuriais plečiame partnerystės ryšius, negalėjome susitikti su ambas-

dos darbuotojais, nes jie kažkur kažką šventė.

Dar vienas nesutvarkytas reikalas, kainuojantis mums, mokesčių mokėtojams: iš mūsų kišenių išlaikomos ambasados, kurių jau dabar pridėję kaip grybų po lietaus, darbuotojų skaičius didėja. Ar kas paskaiciavo naudos koeficientą? Galų gale, nuo dirbančių kokybės, kvalifikacijos, priklausos ir mūsų valstybės pristatymas. Kiek girdečiau, į ambasadas, konsulatų siunčiamos vis naujos diplomatinės pajėgos iš Lietuvos. Norisi žinoti, ar lietuviai, studijuojantys Italijoje, kitame krašte, kurie daugiau susipažinę su tuo kraštu, moka geriau kalbą, kviečiami talinti ambasadų ar konsulatų įvairiems darbams. Kiek žinau, Italijoje yra lietuvių, jau sukūrusių šeimas ir gyvenančių visą laiką. Ar negalėtų jie dirbti tose mūsų reprezentacinėse įstaigose — taip būtų sutaupyti pinigai, nes nereikėtų mokėti už butą ar namų nuomas. Taip yra visur — pilna legalių, baigusių universitetus Lietuvos žmonių, iš kurių nauda būtų žymiai didesnė, nei atvykusiųjų, kurie tik pradeda susipažinti su tuo kraštu, kuriame dirbs. Dar svarbiau, kad jų sąmoningumas, gyvenimo patirtis toje ar kitoje šalyje, darbininkų santykių, darbo įvertinimas, yra žymiai vertesnis. Ar kas nors apie tai galvoja Užsienio reikalų ministerijoje? Kaip vyksta paskyrimas į tokias tarnybas: atranka — pažinčių, rekomendacijų ar konkursų, tikrinant profesinį pasirėmimą, keliu? Gal jūs, ten užsieniuose žinote?

Petras
iš Vilniaus

biau, sugebėjau sau pasakyti — o kam man reikia?! Nebuvau įjunkęs, tad sustoti nebuvo sunku. O kaip svarbu sustoti, kol nenuėjai per toli!

— Dabar legalizuojama marihuana...

— Marihuana, sako, naikina vėžio ląsteles, padeda atsipalaiduoti, bet tuo pačiu pažeidžia smegenų sistemą. Jei manęs kas klausytų patarimo, sakyčiau, geriau nė nebandyti. Stipresnis pats sustos, o silpnesnis — pavojus gana nemažas. Manau, kad šis legalizavimas daugeliui jaunų žmonių neišeis į naudą...

— Sakyk, o kodėl atostogauti važiuoji Lietuvon, o ne tarkim, į kokias Kanarų salas ar Meksiką?

— Lietuvoje mano šaknys, Lietuva mano gimtinė. Čia aš neprigyju ir neprigysiu. Dabar man svarbu užsidirbti pinigą ir tada trauksiu namo, Lietuvon. Na, o iš ten, jei Lietuva 2004 metais taps Europos Sąjungos nare, tai ir padirbėti galesi važiuoti, kur norėsi. Atsidarys keliai. Aš

tikrai svajoju, kuriu planus, kaip gyvensiu Lietuvoje. Mes turime ir trobą ant ežero kranto. Mano vieta — Lietuvoje, ji mano tėvynė!

Ligija Tautkuvienė

STUDENTIŠKA PIZZA

1. Šaldyta, paruošta pizza iš parduotuvės, arba pizzos tešlos papolėtis.
2. „Ragu“ pizzos padažas.
3. Plonai pjaustytos pomidorų skiltelės, išdėliotos, kad uždengtų visą plotą.
4. „Oregano“ ir „Italian seasoning“ prieskoniai, apibarstomi pagal skonį.
5. Malti juodieji pipirai, truputis druskos.
6. Plonai pjaustytos grybų (portabella mushroom) skiltelės, išdėtos po visą plotą.
7. Tarkuotas „mozzarella“ sūris, apibarstomas po visą paviršių, kad uždengtų visą pizza.
8. Jeigu mėgstama, galima dar pridėti pepperoni dešros griežinėlių, bet geriausiai tinka maži gabalėliai „Italian sausage“.
9. Kepti įkaitintose 380 laipsnių F orkaitėje nuo 30 iki 45 minučių, arba kol sūris pradės ruduoti.

Elvino receptas

Bulviakasis Gintaras ir Gražvydas Brazilai iš Švobiškio kaimo.

Puslapį redaguoja Vitalija Pulokienė

KILNIAUSIAS TIKSLAS — VAIKŲ UGDYMAS

Pažvelkime į jaunąją kartą – užsienio lietuviukus bei jų mokytojus, organizacijas ir jų veiklos kryptis, siekiant išsaugoti lietuviškumą skirtingomis gyvenimo sąlygomis. Lietuviškos išlaikymo rūpinasi ne tik išeivijos lietuvių jaunimo organizacijos – ateitininkai ir

skautai, bet ir lituanistinės mokyklos. Išlaikyti lietuviybę, reiškia kovoti prieš nutautimą, didžiausią priešą išeivijoje, kuris tyko vaikų ir vaikaičių.

Gyvenant svetur, lietuviškos mokyklės įmanomos tik šeštadieniais. Tai vieta, padedanti vaikams susiburti,

bendrauti su tautiečiais, išmokti rašyti ir skaityti, sužinoti savo tautos kalbą, pažinti istoriją ir geografiją. Liejasi versme gaivia lietuviškas žodis, skamba tautinės dainos, grakščiai lenkiasi „Kepurinė“. Tai pedagogų ir visų dalyvaujančių vaikų mokyme bei ugdyme, kultūrinėje veikloje, nuopelnas.

Lituanistinėse mokyklose organizuojami dailiojo žodžio, skaitymo, rašinių bei piešinių konkursai. Rengiamos šventės, kalėdinių eglučių pramogos. Pedagogai stengiasi išmokyti vaikučius lietuviškų papročių ir tradicijų. Lietuvių bendruomenė deda visas pastangas, kad išeivija ir jų vaikai tęstų lietuviškos išlaikymo darbą.

Anot iškilaus lietuvių išeivijos pedagogo J. Plačo – lituanistinės mokyklos JAV buvo ir bus stiprus lietuviškumo išlikimo pagrindas.

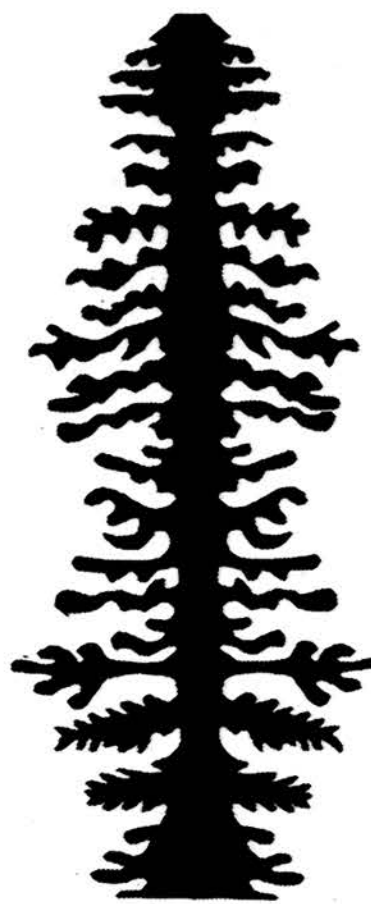
Vitalija Pulokienė

VAIKŲ GALERIJA

Velinės jau praėjo, tačiau vaikų darbeliai jas gražiai įamžino.

Čikagos lituanistinės mokyklos moksleivių darbai.

Brigita Griakauskaitė, 10 kl.
Gintarė Svirupskaite, 8 kl.

AR ŽINOJOTE, KAD...

Lietuvių tauta nuo senovės laikų tikėjo į pomirtinį gyvenimą. Mirusiųjų vėles dausose ar danguje gyveno panašiai, kaip gyvieji: buvo linksmos ar nuliūdusios; laimingos, ar nelaimingos.

Kadangi visa aplinka pilna vėlių, buvo stengiamasi

kartą pamėgino jis akmenį pakelti, bet tik prakaitu apsipylė. Pavargo senis, ėmė dairytis aplinkui. Mato, kad sūnus ir vaikaičiai juoku plyšta. Supykęs senis kad sušvilps, net lapai nuo medžių pabiro. Subėgo nelabųjų, kiek uodų grijoje. Senis jiems ir sako: – Neškite vaikaičiai, tą akmenį ir meskite ant Anykštos pirkios. Paklausė nelabieji senio. Iš visų pusių aplipo akmenį. Griebė kartą – akmuo pajudėjo, griebė antrą – nuo žemės pakėlė, griebė trečią – virš medžių iškėlė ir ėmė nešti. Baisiai neapkenčia Dundulis nelabųjų. Kur tik juos pamato, tuoj ugninę strėlę į juos paleidžia. Tai ir dabar, pamatęs, nelabųjų darbą, kaip trenks į juos iš giedro dangaus, nelabieji ir visas puses pasipylė, o akmuo čia pat nukrito. O žmonės Puntuko akmenį pradėjo vadinti. Mat netoliese gyveno toks vyras Puntukas. Piktas ir nedoras buvo žmogus. Sugyventi su žmonėmis negalėjo. Išvarė jį motina iš namų. Pasistatė jis toje vietoje, kur akmuo krito, pirkia. Nei jis piktųjų dvasių baidėsi, nei gerųjų gerbė, o iš kitų tik juokėsi. Tai kai krito akmuo iš nelabųjų rankų, tai tiesiai ant Puntuko pirkios. Nuo to laiko Puntuko niekas nematė, o akmenį jo vardu pradėjo vadinti.

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Puntuko akmuo

Puntuko akmuo seniau gulėjo giliai grijoje. Niekas apie jį nieko nežinojo ir nieko negirdėjo. Tuo metu, kur dabar Anykščių upė įteka į Šventosios upę, gyveno Anykštos giminė. Gera gyveno, nei bado, nei vargo matė. Nelabieji net prisitarti, prie tos giminės negalėjo. Motina Anykšta galinga žynė buvo. Turėjo ji stebuklingą ženklą, kurį pamatę nelabieji skradžiai žemę prasmegdavo. Pyko nelabieji ant Anykštos giminės ir nusprendė jos pirkia akmeniui užvesti. Pasišaukė nelabasis savo sūnaitį ir įsakė jam tą darbą atlikti. Ir šiaip mėgino mažasis ir anai, o akmuo nė krust. Atbėgo sūnaitis pas senelį ir verkdamas skundžiasi, kad negali akmens net iš vietos pajudinti. Pasiuntė nelabasis savo sūnų, kad jis tą darbą atliktų. Mėgino tasai, mėgino, o akmuo nė krust. Atėjo sūnus pas tėvą ir sako, kad negali akmens iš vietos pajudinti. Supykęs senis suriko: „Tai silpni dabar pasidarė nelabieji, menko akmenioko iš vietos pakelti negali. Žiūrėkite aš, kad ir senas, viena ranka paėmęs tą akmenį nuridenčiu!“ Nuėjo visa nelabųjų giminė prie to akmens. Griebė senis akmenį taip, griebė šiaip, o akmuo nė krust. Dar

KNYGUTĖS

Jonas Minelga

Alguti, knygutė!
Tuoj sėskis prie stalo,
Sklaidyk, skaityki,
Bus džiaugsmo be galo.

Va, šitos rašytos
Lietuviškos – gražios!
Ten guli storulė,
Spalvom nusidžiūsi.

Kiškučiais, meškučiais
Jų lapai sumirga.
Norėsi, žiūrėsi
Į kaubojo žirgą.

MAŽIEJI SKAITOVI

SKAITYMO KONKURSAS

Čikagos lituanistinė mokykla rengia skaitymo konkursą, kuris įvyks sausio mėnesį, 2003 metais. Mokyklos bibliotekininkė, Dainora Baliutavičienė, kviečia vaikučius skaityti ne tik konkursui, bet ir savo malonumui. Tegu knygelė bus geriausias draugas kelionėje, savaitgalio vakarą, tiltas į gimtąją kalbą ir lietuvišką kultūrą.

Kad vaikučiams būtų patogiau, pateikiamos vaikiška ir mokyklinė literatūra leidžiančių leidyklų elektronines svetaines. Dabar vyresnieji moksleiviai ir tėveliai galės patys pamatyti kas naujo išleista Lietuvoje.

Leidyklos ir elektroniniai adresai:

UAB Alma Litea:

www.alma.lt

Baltos Lankos:

www.baltoslankos.lt

Leidykla Briedis:

www.briedis.lt

Leidykla Eugrimas:

www.eugrimas.lt

UAB Humanitas:

www.humanitas.lt

Lietuvos Nacionalinis Muziejus:

www.lnm.lt

UAB Nacionalinė Knyga:

www.nknyga.lt

Tyto Alba:

www.tytoalba.lt

Leidykla Vaga:

www.vaga.lt

AB Šviesa:

www.sviesa.lt

Daug įvairiausių vaikiškų knygelėlių – pasakų, eilėraščių bei nuotykių apsakymų, galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje, adresu 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629.

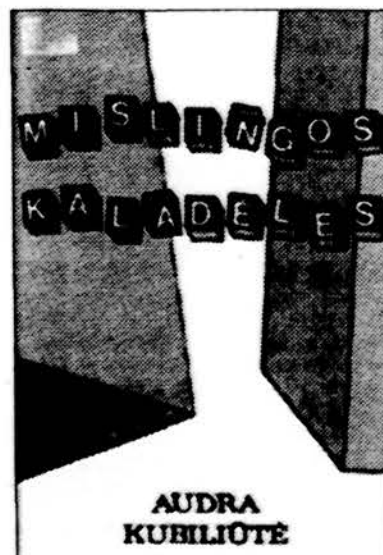
AUDRA KUBILIŪTĖ

Mįslingos kaladėlės

Kiek daug lietuviškų knygų, idomių ir gražių, išleistų išeivijoje. Žvilgtelėkime į Audros Kubiliūtės knygelę „Mįslingos kaladėlės“.

„Skaidri rudens popietė Čikagoje. Retai tokios pasitaiko. Saulė šviete puikiai mėlyname danguje. Iš tolo žiūrint, miesto dangoraižiai, aiškiai atskiriami, priminė išmėtytas vaiko kaladėles. Buvo vėsu, bet dar ne baisiai šalta“... Kas gi įvyko tą nuostabią rudens popietę, Čikagon i lietuvių jaunimo suvažiavimą atvykusioms merginoms, Šarūnei ir Kristinai, sužinosite perskaite šį nuostabų nuotykių kūrėnėlį.

Knygelė išleista JAV LB Švietimo tarybos, leidimą parėmė Lietuvių fondas. Knygutę galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.

DĖMESIO! DRAUGO LIETUVIUKŲ KONKURSAS

Artėja išsvajotosios, taip laukiamos ir vaikučių mėgiamos Kalėdos.

Kalėdos – senoji Saulės grįžimo šventė, žiemos tamsybių nugalėjimo šventė, tarytum naujų metų pradžia. Kai saulės gimimo šventė buvo pakeista Kristaus Gimimo švente, lietuviai ją priėmė su tokiu pat entuziazmu ir švėdavo ne mažiau iškilmingai. Dar ir dabar Kalėdose teberandame daug senųjų papročių, ypač būrimų ir ateities spėjimų.

Skelbiamas kalėdinio rašinio konkursas temomis „Kalėdų burtai“ ir „Kalėdų pasaka“.

Siųskite savo rašinukus „Draugo lietuviukams“, adresu 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Geriausieji darbeliai bus paskelbti laikraštyje. Nugalėtojų laukia „Draugo lietuviukų“ įsteigti piniginiai prizai:

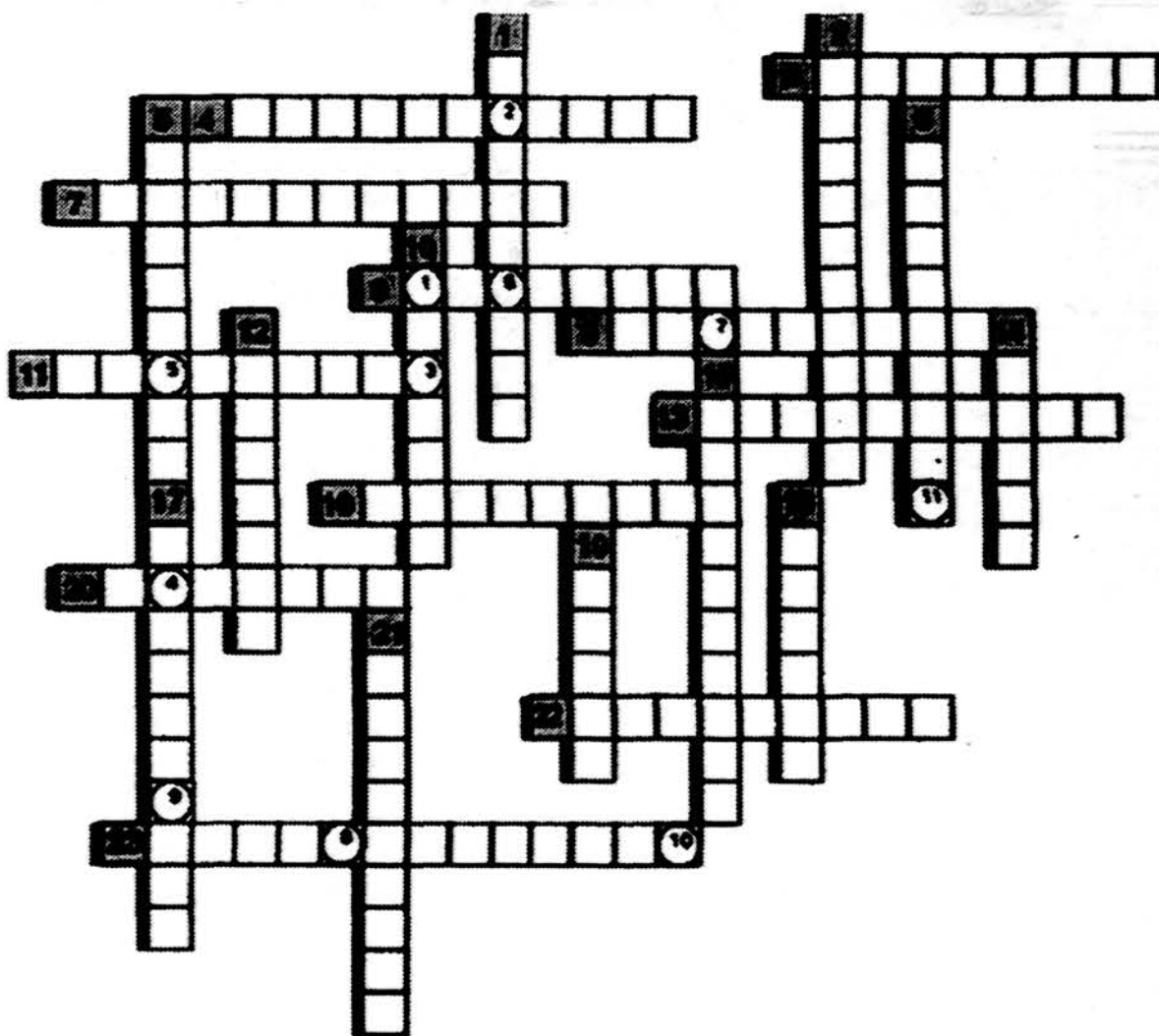
5 – 8 metų amž. – 35 dol.
9 – 12 metų amž. – 35 dol.
13 – 16 metų amž. – 35 dol.

Kurkite, svajokite ir rašykite mielieji bičiuliai. Laukiame jūsų darbų.

KRYŽIAŽODIS „BIBLIOTEKA“

Kryžiažodį sudarė Asta Koveckytė 7 kl.

1. Tai, ant ko mes rašome.
2. Kurinis, vaizduojantis nusikaltėlių pasaulį, sekliu nuotykius.
3. Grafinis dydžių, jų santykių vaizdas, išreikštas linijomis, plokštumomis ir pan.
4. Lapas ar knygutė, kur surašyti mėnesiai, dienos.
5. Gausiai iliustruotas leidinys, kurį sudaro serija siužetinių piešinių ir trumpas tekstas. Beje, vaikai juos labai mėgsta.
6. Lapas, kuriame pavaizduota žemė ar kuri nors dalis.
7. Ekranas, klaviatūra ir pelė; turbūt jau viskas aišku, bet dar pridėsiu, kad vaikai labai mėgsta juo žaisti.
8. Spalvotas leidinys, išleidžiamas kas savaitę arba kas mėnesį, pvz.: „Genys“ arba „Eglutė“.

Išsprendę kryžiažodį sužinosi vieną svarbią tiesą!

9. Bibliotekos patalpa, kurioje skaitoma.
10. Knyga, kurioje surašyti žodžiai ir jų reikšmės abėcėles tvarka.
11. Viena lapo pusė.
12. Raidės eilės tvarka arba raidynas.
13. Rašinys, spausdinamas laikraštyje arba žurnale.
14. Surišti popieriaus lapai, kuriuose prirašyta visokių idomųjų pasakų, eilėraščių, sakmių ir t.t.
15. Į jį mes rašome pamokų metū.
16. Mokyklinė knyga.
17. Nuostabi vieta, kurioje žmonės gali skaityti, ieškoti idomųjų knygų arba bendrauti su kitais knygų mylėtojais.
18. Ženklių sistema informacijai užrašyti.
19. Kalbos garso rašmuo.
20. Krikščionių šventasis raštas.
21. Bibliotekoje esanti dėžė su kortelėmis, kuriose aprašyta kiekviena knyga.
22. Laikraštis, išleidžiamas kasdien.
23. Knyga, galinti atsakyti į 1000 ir vieną klausimą.

Kryžiažodžio „Biblioteka“ klausimų atsakymus rasite kitame „Draugo lietuviukų“ numeryje.

Vienas ledynų gadyne palikuonių-riedulių žemaitijos pakeleje.

Foot Locker

2002 m. spalio 15 d. – 2003 m. sausio 15 d.

Siyskite pinigus per Western Union ir Jūs galite:*

Laimet
\$25

Sutaupyt
\$10

būkite įtraukti laimėti 1 iš 4
DIDŽIŲJŲ prizų!

LAIMĖKITE 1 iš 10 000 Foot Locker
dovanų kuponų iš karto!

visiems nuolaida \$10 perkant bent \$50
Foot Locker parduotuvių tinkle! **

* Taikomi apribotinai. Žiūrėti šioje lentelės dalyje.

Prizų vertė **\$350,000**

Jūs galite būti LAIMĖTOJAS! Patikrinkite savo kvitą!
Dalyvaujančiose agentūrose. Žiūr. smulkiau agentūroje.

WESTERN UNION®

*NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN.
OFFICIAL RULES.

OFFICIAL RULES

Eligibility: Open to residents of the United States, 18 years of age or older as of 10/15/12. Employees, relatives and their immediate families (mother, father, sister, brother, aunt, uncle, grandchild, husband, wife and those living in the same household) or (son/daughter) Western Union Financial Services, Inc. hereinafter "Sponsor" and its agents are not eligible to participate or win. Also where prohibited by law. This promotion is subject to all applicable federal, state and local laws and regulations.

Two Ways To Participate: (1) Via Transaction: Between 10/15/12-12:30 am ET daily. Enter your name and phone number by dialing *679 from a landline or *679* from a cellular phone. (2) Instant Win: At the end of each day, one randomly selected caller will win a First Prize instantly in the automatically participate Holiday on the Spot Game in the Holiday on the Spot Instant Win Game, where you make an Eligible Transaction at a participating Western Union Agent location (an "Eligible Transaction") is a Western Union Money Transfer, or Quick Collect, send transaction, excluding Western Union Express, transfers made over the Internet, or transactions made through a Western Union website. An Eligible Transaction includes one-way telephone calls with a Western Union operator including telephone transactions initiated at a Western Union Agent location; all transactions must be sent from within the 50 United States or the District of Columbia; transactions sent from KLM, Fred Meyer and Moneytree locations or from selected cities within the United States are excluded; for a list of other cities please call 1-800-525-2750 for English, 1-800-527-0099 for Spanish, or visit www.westernunion.com. All transactions must be made between 10/15/12 and 11/15/12 as indicated subject to the terms of these rules. Non-winning receipts will state "TRY AGAIN IN GAME". Entries will be the person whose name appears as the "sender" on the Western Union Transaction form. (2) Via U.S. Mail: (2) To participate by mail and have a transaction conducted on your behalf, without making an Eligible Transaction, participants may request a mailing card by calling 1-800-525-2750 for English, 1-800-527-0099 for Spanish, or visiting www.westernunion.com. Mailing cards will be mailed to participants by first class air mail on 10/15/12 and evening telephone numbers distributed no earlier than 10/11/12 and no later than 11/15/12 and received by 12A/13C. Holiday on the Spot Game, 150222 Hoberberg Dr., Bridgeton, MO 63044. One No Sale! Transaction will be conducted on your behalf which will enter you in the Grand Prize drawing and provide you with the chance to win a First Prize instantly. Only winners will receive a notification by regular mail. Limit one of 63¢ per minute. The game is a random draw. Prizes cannot be cashed out. Prizes are not redeemable for cash, mechanically reproduced, or generated by a script, macros, or other automatic means are void. Entry as many times as you wish. No other methods of entry will be accepted. Game ends: 11/5/13. Making a transaction will not increase your chances of winning. Odds of winning depend on the number of eligible entries received. Grand Prize: Cash instructions (read carefully). Winner will receive a winning Grand Prize check, sign your name using an ink pen, place it in a return addressed envelope, and mail to: Holiday on the Spot Game, P.O. Box 10000, St. Louis, MO 63108. Name, address, date, daytime and evening telephone numbers on a 3" x 5" piece of paper, and mail it along with

Prizes: Original winning receipt was registered mail, return receipt requested to: Holiday on the Spot Grand Prize Claim, PO Box 13014, Bridgeport, CT 06673-3104. All prize claims must be postmarked by 2/28/93 and received by 3/7/93. Proof of mailing is not proof of delivery. Prizes: Four (4) Grand Prizes: \$25,000; In the form of a check. Ten thousand (10,000) First Prizes: \$25; Footlocker Gift Cards or Cash. Total retail value of all prizes is \$350,000. Terms, conditions and restrictions may apply on use of gift cards. First Prize Claimants will receive their prize by mail. To win a prize, you must send your original winning receipt or notification to a Foot Locker representative at a participating Foot Locker retail location for redemption by 3/14/93. If you have a winning First Prize receipt or notification and prefer to receive \$25 in the form of a check, sign your name (using an ink pen) next to the winning message (photocopy both sides of your receipt your records), hand print your name, address, city, state, zip code, telephone number, e-mail address, and fax number on the back of the receipt. Send your winning receipt or notification via registered mail, return receipt requested to: Holiday on the Spot First Prize Claim, P.O. Box 13014, Bridgeport, CT 06673-3104. All prize claims must be postmarked by 3/14/93 and received by 3/21/93. Proof of mailing is not proof of delivery. Undeclared First Prizes will not be awarded. Prizes: Four (4) Grand Prizes: \$25,000 in the form of a check. Ten thousand (10,000) First Prizes: \$25; Footlocker Gift Cards or Cash. Total retail value of all prizes is \$350,000. Terms, conditions and restrictions may apply on use of gift cards.

Instant-win game: A random drawing will be held on 3/14/93. The winners will be selected from among all eligible transactions received (including those "No Sale" transactions) in a random drawing conducted on or about 1/31/93 by Project Support Team, Inc., an independent judging organization whose decisions are final and binding. All members entering this game. Grand Prize winners will be notified by e-mail and/or letter. Odds of winning are approximately 1 in 10 million. Winner's names will appear in the Official Catalogue of Winning Numbers.

Instant-win game #2: A random drawing will be held on 3/14/93. The winners will be selected from among all eligible entries received for this drawing by Project Support Team, Inc., an independent judging agency, whose decisions are final. Undeclared First Prizes will not be awarded. To enter the 2nd Chance Drawing, hand print your name, address, daytime and evening phone numbers and sign on a 3x5 piece of paper and make so that it fits in the envelope. Write "Footlocker Instant-Win Game #2" on the front of the envelope. Mail to: Holiday on the Spot, c/o Bridgeport, CT 06673-3102. Limit one entry per First Class stamped outer envelope. Odds of winning in 2nd Chance Drawing depend on number of undeclared Grand Prizes and eligible entries received. Mail sent in photocopies, mechanically reproduced, or generated by a script, macro, or other automatic means are void.

Official Rules: All rules and regulations will be posted on the official website. The official rules will be available online and in print. By participating in this campaign you agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges who are final and binding in all respects.

Sponsor is not responsible for damage, alteration, misdirection, illegible postage due, lost or misdirected receipts for "No Sale" entries, late claims, services, overnight or regular mail or lost or misdirected transmissions or electronic transmissions, interrupted or unavailable network, server or other connections, miscommunications, failed computer hardware or software or telephone transmissions or technical facilities, garbled, misread, scrambled transmissions or other errors or problems of any kind whether mechanical, human or electronic or printing of other errors appearing on prizes, titles, receipt or other sweepstakes materials. Any "No Sale" entry received by Sponsor except that which is mechanically reproduced, scanned, printed or otherwise electronically transmitted, is void. In the event the number of winning receipts exceeds the number of valid winning messages issued and claimed for any prize level, exceeds the number of prizes listed for that level, Sponsor reserves the right to conduct a random drawing from among all valid, eligible prize claims received for that prize level to award the listed number of prizes. Only one prize per person will be awarded. Receipts are not transferable; they must be submitted as presented. Receipts are replacement with another receipt. No transfer, assignment, cash redemption or substitution of prizes except by Sponsor due to prize availability and then with a prize of equal or greater value. Taxes and any other expenses not specified herein will be winners sole responsibility. Grand Prize winners will be required to sign and return an affidavit of eligibility/victory letter release, and where legal, a publicly released within 10 days of issuance of prize. Winner's name, address, age, date of birth, sex, occupation, city, state, zip code, phone will be posted and alternate winner may be selected. By participating, entrants agree that Sponsor, its agents, its parents, subsidiaries, suppliers, advertising and promotion agencies, and Project Social Star, Inc. ("Sponsor and its agents"); (1) may use, if entrant is a winner, entrant's name, voice, province of residence, photograph and likeness for advertising and/or back end and/or any other purpose in any media now or hereafter known without further notice; (2) it may use, if entrant is a winner, entrant's name, voice, province of residence, photograph and likeness for advertising and/or back end and/or any other purpose in any media now or hereafter known without further notice; and (3) it may use, if entrant is a winner, entrant's name, voice, province of residence, photograph and likeness for advertising and/or back end and/or any other purpose in any media now or hereafter known without further notice. If entrant is a winner, entrant agrees to indemnify and hold harmless Sponsor and its agents from and against all liability, loss, cost and damages of any kind, including reasonable attorneys' fees, incurred by Sponsor and its agents in connection with any claim for or arising out of, or in settlement of, any personal injury or death to entrant or any other person or damage to personal or real property, due in whole or in part, directly or indirectly, by reason of the acceptance, possession, use or misuse of a prize or participation in the sweepstakes. All prize claim materials submitted will become property of Sponsor and will not be returned. The use of any device to automate the entry process is strictly prohibited. Winners List: For a list of winners, visit www.projectsocialstar.com. Sweepstakes envelope for receipt by 3/28/2015 to Holiday on the Spot! Winners List, PO Box 13106, Belington, CT 06637-3106.

Sponsor: Western Union Financial Services, Inc., Englewood, CO 80112
Administrator: Project Support Team, Inc., Danbury CT 06811

Foot Locker, Lady Foot Locker, and Kids Foot Locker are registered trademarks of Foot Locker Worldwide

©2002 Western Union Holdings, Inc. All Rights Reserved. The WESTERN UNION name, design and related trademarks and service marks, and the Western Union logo are registered trademarks of Western Union Holdings, Inc. and are registered and/or used in the US and many foreign countries. Design Studio One -- Design Solutions™ Group

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šį šeštadienį, lapkričio 16 d., tarp 5 ir 8 val. vak., „Lightology“ galerijoje, esančioje 215 W. Chicago Ave, tel. 312-944-1000, bus ypatingos parodos atidarymas, pavadintas „Rays of Light“. Su savo kūryba parodoje dalyvauja ir lietuviais gerai pažįstamas, dr. Audrius Plioplys. Verta susipažinti ir su šia galerija, ir su paroda, o tuo pačiu pamatyti ir vėliausius dr. Plioplio kūrinius. Kas nesusipetų į atidarymą, paroda veiks iki Naujųjų metų.

„Kanklių“ ansamblio koncertai išsiskiria iš daugelio kitų puikiu programos parinkimu ir tobulu atlikimu. Repertuarą pasirenka pati vadovė, prof. Lina Naikelienė. Ji senas liaudies dainas atranda dainynuose, tariai su kompozitoriais dėl naujų ir drąsiai įtraukia šiuolaikinių kompozitorių kūrinių. Lapkričio 24 d. koncerte girdėsime Jono Švedo „Aš pašoksiu“, Petro Oleko „Prisikelk, motule“, Balio Dvairiono „Maža rapsodija“, Anatolijaus Lapinsko „Ir atjojo bernužėlis“ bei daug kitų kompozitorių kūrinių. Vienintelis „Kanklių“ koncertas Čikagoje ir apylinkėse bus lapkričio 24 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p., PLC Lemonte, Lietuvių fondo salėje. Bilietus galima gauti pas platintojas po Mišių Lemonte ir prieš koncertą. Bilietai nebrangūs, o vaikams iki 10 metų — veltui.

Rudens ir žiemos sezono madų parodos rengėjai — PLC renginių komitetas, šiemetinę parodą pavadino „Ei-name į svečius“, bet būtų galima pasakyti: einame į Pasaulio lietuvių centro didžiąją salę šį sekmadienį, lapkričio 17 d., 12:30 val. p.p., pabendrauti, pasivaišinti ir pamatyti pačią naujausią, gražiausią, moderniausią aprangą (o ką jau bekalbėti apie modeliuotojas ir modeliuotojus...). Vienintelė sąlyga — status arba vietas reikia užsisakyti iš anksto (jau to „anksto“ ne labai daug liko), skambinant telefonu 630-257-0153 arba 630-852-3204.

Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje būna lietuviškos šv. Mišios kas trečią kiekvieno mėnesio sekmadienį. Į jas susirenka gausus būrys vietos ir apylinkių lietuvių. Ir šį sekmadienį, lapkričio 17 d., 1 val. p.p., kun. K. Ambrasas, SJ, aukos čia šv. Mišias. Visi kviečiami.

Čikagos moksleivių ateitininkų kuopa visus Čikagos ir apylinkių lietuvius kviečia į Kučių šventę, ruošiamą sekmadienį, gruodžio 22 d., 1 val. p.p., Jaunimo centre. Registruotis pas Oną Daugirdienę, tel. 630-325-3277. Visi laukiami!

Tilžės akto paskelbimo 84-osios sukakties paminėjimas, rengiamas Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio, vyks sekmadienį, gruodžio 1 d., Šaulių namų salėje. Programoje — iškilmingoji dalis ir „Spindulio“ jaunimo ansamblio tautiniai šokiai. Po programos kavutė ir dalyvių pabendravimas.

Venezuelos Lietuvių draugijos Čikagoje metinis susirinkimas įvyks lapkričio 21 d., ketvirtadienį, 1 val. popiet, Šaulių namuose, 2417 W. 43 Str. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Patricija Kamarauskas, gyv. Brookfield, IL. Draugo fondo pirmo laipsnio garbės narė, rudens vajui atsiuntė 1,000 dol., pasiekdama 5,400 dol. sumą. Už taip didelę paramą Draugo fondas labai labai dėkoja.

Kiekvienas skaitytojas „Draugui“ yra brangus ir labai svarbus — visuomet šventė, kai prenumerata atnaujinama dar vieniems metams, o kai skaitytojas kartu su atnaujinta prenumerata atsiunčia dar ir auką, net dar ganuočiausia rudens diena prašviesėja! Štai šiomis dienomis „Draugą“ parėmė šie geradariai, pridėdami po 50 dol. prie prenumeratos mokesčio. Jiems nuoširdžiai dėkojame!

Paulius Jurkus, Woodhaven, NY;

Roman Biliūnas, Richmond, VA;

Juozas Kazlauskas, Waterbury, CT;

Irena Blekys, Seattle, WA;

Dr. John R. Dainauskas, Woodridge, IL.

BUS „UŽBAIGTOS“ FUTBOLO RUNGTYNĖS

Š.m. rugsėjo 22 d. Lemonte įvykusios pirmenybių rungtynės tarp „Lituanicos“ ir „Vikings“ komandų teisėjo buvo nutrauktos, likus 27 minutėms iki jų pabaigos. Lietuviai tada vedė 2-0 ir tokia pasekmė rungtynės buvo užskaitytos.

Tačiau visai neseniai lygos vadovas sugalvojo, kad rungtynės reikia „pabaigti“ žaisti. Užbaigimas buvo numatytas praėjusio ketvirtadienio vakare neutralioje aikštėje, Elmwood Park, IL. Atrodo, kad tas vadovas su aikštės priežiūrėtoju nebuvo reikiamai susitaręs, nes šis nesutiko įjungti apšvietimo. Abiejų komandų žaidėjai, sugaišę apie valandą laiko, turėjo skirstytis namo.

Kaip dabar tas vadovas pranešė, žaidimas bus šį sekmadienį, lapkričio 17 d., 2 val. po pietų, Cicero, IL, esančioje futbolo aikštėje — prie Central ir 31 Str.

GRAND UPĖS PAKRANTĖSE (4)

Edward V. Gillis, knygos „Growing Up in Old Lithuanian Town“ autorius.

Frits Hoendervanger piešinys.

Skaitant Edward V. Gillis pavyzdinčiai aprašytus Grand Rapids, Michigan, lietuvių ateivių džiaugsmus ir vargus, kyla klausimas, argi neatsirastų daugiau raštingesnių tautiečių, kurie sugebėtų aprašyti savo gyvenamąsias vietas ir jose gyvenusius bei tebegyvenančius mūsų šalis? Kas gi nežino, kad mūsų išeivijoje dar daug yra aprašymo reikalingų vietovių ir žmonių.

„Growing Up in Old Lithuanian Town“ autoriaus surinktomis žiniomis, Louis Galinis laikomas pirmuoju Grand Rapids lietuviu. 1884-1885 metų miesto „directory“ jau yra įrašytos Joe E. Gillis, Joseph Skinkus, Anton Chiplis pavardės. Grand Rapids mieste kasmet didėjo lietuvių ateivių skaičius. Manoma, kad 1900-1942 m. jau gyveno 3,500-4,000 lietuvių. Įdomu, kiek dabar būtų galima šioje vietoje priskaityti mūsų šalis?

Mūsų ankstyvieji ateiviai ilgainiui tapo amerikiečiais arba, švelniau tariant, Amerikos lietuviais. Jie daugiausia buvo ūkininkai arba žemės ūkio darbininkai. Jiems nebuvo naujiena sunkus fizinis darbas. Atvykus į Naująjį pasaulį, teko įsisavinti neįprastą gyvenimo būdą. Daug kam pavyko įsitvirtinti baldų gamybos dirbtuvėse. Kaip tyčia, eilė dirbtuvių veikė ne per toliu: siai nuo lietuvių apgyventos apylinkės. Daugelis ėjo į darbą ir grįždavo į namus pėsti, tokiu būdu kasdien sutaupydami 10 centų. Tais laikais valandinis atlyginimas siekdavo 10-15-20-25 centus. Dirbančiam vyrui tekdavo apie 9 doleriai už 60 valandų darbo savaitę. Žinia, tais laikais buvo kitokia dolerio galia.

Dauguma pirmųjų lietuvių ateivių pasižymėjo darbštumu, taupumu ir kitomis dorybėmis. Truputį prakatę, stvėrėsi savarankiško darbo. Vienas po kito atidarino parduotuves, siuvyklas, kirpyklas, batų taisymo dirbtuves ir net laidojimo namus. Vienas Grand Rapids lietuvis įsteigė alaus pristatymo bendrovę, kuri vėliau tapo milijoninės apyvartos šaltiniu.

Daugelis lietuvių „sirgo“ nuosavybės trauka. Daug kam rūpėjo įsigyti nuosavus gyvenamuosius namus. Anais laikais dviejų aukštų gyvenamasis namas kainavo 3,500-4,000 dolerių. Naudingiausiai būdavo įsigyti dviejų aukštų namus ir antrąjį aukštą išnuomoti. Gaunamų pajamų (12-15 dol.) pakakdavo paskolos mėnesiniam mokesčiui. Lietuviai namų savininkai, gyvendami „Old Lithuanian Town“ ribose, pasižymėjo švara ir tvarka. Pasak knygos „Growing Up in Old Lithuanian Town“ autoriaus, lietuviai puikavosi igyta nuosavybe (namais). Prieš namus įrengtuose darželiuose žydė-

davo gėlės, o kiemuose augdavo daržovės. Kai kurie lietuviai augindavo vištas, antis, žąsis. Knygos autoriaus tėvas buvo labai pamėgęs gaidį, kurio rytmetinis giedojimas primindavo toli už vandenyno likusią Lietuvą.

Atrodo, kad anuometiniai ateiviai iš Lietuvos neįtęgė didesnių trūkumų ir nedalios. Visiems netrūko kasdienės duonos. Socijai pasistiprinę, nevengė sporto ir žaidimų. Knygoje rašoma, jog vieną, kaip sakoma, gražią dieną, buvo išmėgintas vietos lietuvių ir lenkų pajėgumas. Specialiai įrengtame ringe susitiko du stipruoliai. Deja, nei vienam nepavyko pasiekti pergalės. Imtynių teisėjo sprendimu, varžybos baigėsi lygiomis.

Grand Rapids lietuviai mėgo sportuoti. Keletas lietuvių iškiliai pasireiškė bokso mėgėjų varžybose. Vietos lietuviai taip pat reikėsi krepšinyje ir kitose sporto šakose. Ak, Grand Rapids lietuviai buvo sudarę net žolės ir ledo ritulio komandas. Beje, ritulio vietoje „varinėdavo“ tuščią kondensuoto pieno dėžutę.

Negalima nepaminėti John Sabaičio, kuris buvo „pramušęs“ galvą išradimams. Šisai, gimęs Lietuvoje ir būdamas 27-nerių metų amžiaus, atvykęs į Grand Rapids, buvo pasiryžęs savo darbo lėktuvu pakilti aukšty. Deja, jo lėktuvui nelabai pavykdavo „atsiplėšti“ nuo žemės paviršiaus. Jis taipgi buvo sukonstravęs žemę važiuojantį ir vandeniu plaukiantį vežimą. Buvo išradęs ir bulvių sodinimo aparatą. Tik gaila, kad jam neteko savo išradimų užpatentuoti. Dar vienas Grand Rapids lietuvis, tai yra JAV karo aviacijos veteranas Joseph Zalenas, skraidino lėktuvu prezidentinius kandidatus Richard M. Nixon ir George McGovern. Buvo ir daugiau mūsų šalis, gerokai „prasimušusių“ prekyboje ir savarankiškuose užsiėmimuose.

Negalima praleisti skyrelio „Never a Bad Word“. Čia aprašytas lietuviškasis santūrumas. Girdi, lietuvių kalboje nėra „riebesnių“ keiksmų. Lietuviai tenkinasi vienas kitą pavadindami judošiumi, velniu, rupūze, čerapoku (vėzliu) ir pan. Pažymėta, kad vis dėlto antroji ateivių karta išmoko „Anglo-American“ būdu stipriau nusikeikti.

Edward V. Gillis šiltai ir teisingai atsiliepia apie pokarius lietuvių ateivius. Jis rašo, kad visi džiaugėsi, kai prezidentas Harry Truman 1948 m. pasirašė įstatymą išvietintų asmenų įvažiavimui į JAV. Rašoma apie pirmųjų lietuvių DP (išvietintų asmenų) nuosirdų sutikimą Grand Rapids mieste. Taipgi apie Lietuvos Bendruomenės apylinkės sudarymą, lituanistinės mokyklos atgaivinimą, lietuvių choro, tautinių šokių grupės įsteigimą ir t.t.

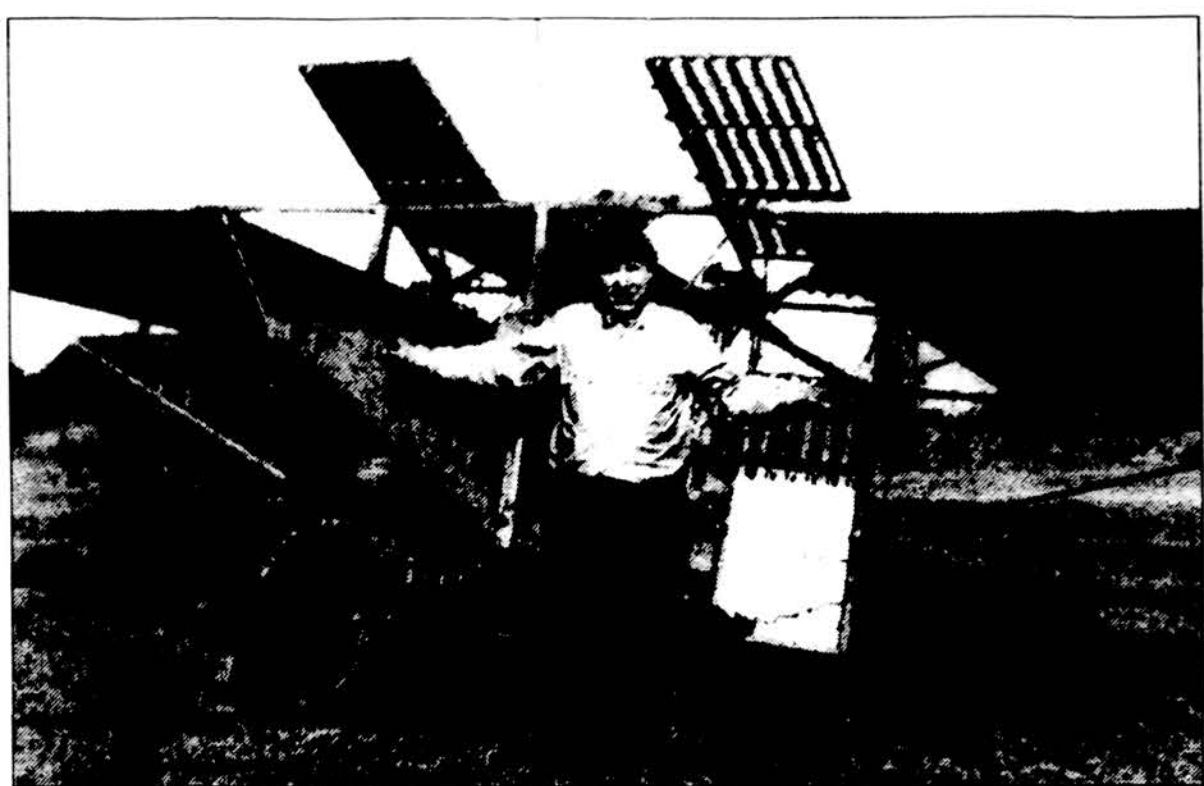
Edward V. Gillis (Gylis), rašydamas knygą, naudojosi gausiais pasikalbėjimais su ankstyvesniais ir vėlesniais lietuvių bei kitų tautybių ateiviais. Taipgi naudojosi lietuvių ir kitataučių archyvais, rankraščiais ir išleistomis knygomis. Jis reiškia padėką Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui, o taip pat kitoms lietuvių, amerikiečių ir kanadiečių institucijoms. Grand Rapids Historical Commission išleistas knygos egzempliorius saugojamas Čikagoje veikiančio Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyve. Knygos autorius miręs. Jis yra vertas mūsų nuoširdžios padėkos ir pagarbos.

Petras Petrutis

REMKIME PREZIDENTĄ VALDĄ ADAMKŲ

Lapkričio 27 d., 7 val. vakare, Padėkos dienos išvakarėse, prez. Valdo Adamkaus rėmėjų komitetas ruošia pokylį Willowbrook Ballroom didžiojoje salėje. Bus pietūs su šaunia programa, kurią atliks vienas iškilniausių Lietuvos dainininkų Andrius Mamontovas. Visi maloniai kviečiami. Vietos užsakomos tel. 708-839-1000. Auka \$50.

John Sabaitis, Grand Rapids, MI, lietuvis, prie savo pastatyto lektuvo. John Sabaitis, pažįstamų tarpe vadintas „Sabi“ ar „Sabas“, kalbejo keliomis kalbomis, buvo vedęs Anna Kapačinską, augino šešis vaikus. Jis protarpiais buvo maisto parduotuves, valgyklos ir karčiamės savininkas. Nuotrauka iš knygos „Growing Up in Old Lithuanian Town“.

SU ANDRIUM MAMONTOVU GROS AMERIKIEČIŲ MUZIKANTAI

Viename iš koncertų JAV su Andriumi Mamontovu gros amerikiečių būgnininkas ir bosistas

Andriaus Mamontovo viešnage JAV tęsis tris savaites. Kartu su juo koncertuos Arnoldas Lukošius ir Eimantas Belickas.

„Daugusia laiko, apie savaitę praleisime Čikagoje“, sakė Andrius Mamontovas. „Ten vieną koncertą grosime kartu su amerikiečių muzikantais būgnininku ir bosistu, kurie šiuo metu savarankiškai nokosi savo partijas iš jiems nusiųstų albumų. Prieš koncertą surengsime kelias bendras repeticijas“.

Kalbedamas apie savo keliones į JAV, Andrius Mamontovas paminėjo pikantišką detalę iš antrosios viešnagės, kai 1991 metais Detroite įvyko vienintelis grupės „Foje“ koncertas, kuriame mušamaisiais grojo juodaodis būgnininkas. 1999 metais, Čikagoje, kartu su Andriumi Mamontovu koncertavo grupės „Foreigner“ klavšininkas.

Andriui Mamontovui ir pačiam yra tekę prisijungti prie kitų šalių muzikantų: „Po

‘Hamlet’ spektaklio Venesueloje, grojau būgnais su vietiniais muzikantais, kuriems taip patiko muzikuoti kartu, kad jie siūlė man nevykti namo ir pasilikti jų grupėje“, pasakojo Andrius Mamontovas.

Per savo karjerą Andrius Mamontovas iš viso yra sugrojęs per 50 koncertų JAV. Ankstesnę kartą šioje šalyje jis koncertavo su albumo „Visi langai į dangų“ programa 2000-aisiais metais. Lankėsi Čikagoje, Klyvelande, Kolumbuse ir Bostone.

Šių metų JAV turo metu lietuvių muzikantai ketina ne tik koncertuoti, bet ir pramogauti. Numatoma apsilankyti Lietuvos ambasadoje Vašingtone, pasivaikščioti po Niujorko Manheteną. Los Angeles laukia gausūs susitikimai su draugais, taip pat organizuojami keli dalykiniai susitikimai su muzikos ir filmų prodiuseriais. Laisvalaikiu muzikantai ketina apsilankyti „Disneyland“ ir „Universal Studios“ žaidimų parkuose, muzikos parduotuvėse.

Kalėdinėje mugėje, kuria gruodžio 7 ir 8 d. Pasaulio lietuvių centre ruošia to centro renginių komitetas, „Saulutė“, Lietuvos Vaikų globos būrelis kviečia sustoti prie jos prekystalio. Lankytojų lauks šaunūs laimėjimai, Valterio Rasko ir Juzės Daužvardienės knygos, kalėdiniai žaisliukai, papuošalai ir kitos idėjomės. Kiekvienas „Saulutės“ uždirbtas centas skiriamas alkaniesiems, vargstantiems vaikučiams Lietuvoje paremti.

Aldoną Palekienę turbūt pažįsta visi, kas tik lanko dažnus renginius Pasaulio lietuvių centre: ji paprastai pasitarnauja užsisakantiems vietas ar stalus. Paslaugioji Aldona ir dabar pasiruošusi padėti visiems, norintiems prekiauti gruodžio 7–8 d. PLC vykiančioje kalėdinėje mugėje. Telefonas: 708-448-7436. Kalėdinę mugę ruošia PLC renginių komitetas, kuriam vadovauja Bronė Nainienė.

„Žiburelio“ Montessori mokyklėlės mokinukė Jūlytė Stropūtė rašo ne po žodį, o visą knygą.

Šiais metais iš viso įvyko 11 Andriaus Mamontovo solinių koncertų Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Palangoje ir Šven-tojoje, taip pat pasirodymai „Radiocentro“ apdovanojimų renginyje bei Oro balionų čempionato atidarymo koncerte. Į Andriaus Mamontovo koncertus Lietuvoje bilietai šiemet buvo išparduoti pirmą dieną, koncertų salės perpildytos.

Grįžęs iš koncertinės kelionės JAV, Andrius Mamontovas ketina tęsti darbus įrašų studijoje, kur gimsta visiškai naujos dainos.

Vaidas Stackevičius

Skelbimai

• **Lietuvių fondui vajaus** proga aukėjo: **\$12,125** Pranė Pakalkienė, **\$400** dr. Kazys ir Marija Ambrozaičiai, **\$300** Antanas ir Viktorija Valavičiai, po **\$250** Viktorija Joga, Kęstutis ir Vitalija Kebliai, po **\$200** Jurgis ir Dalia Anysai, Rimas ir Nijolė Baniai, Vytautas ir Liuda Germanai, Viktorija Karaitis, Liudas ir Irena Kirkai, Romas Leparskas, Vlovas ir Margarita Momkai, Pranas ir Žibutė Pranskevičiai, dr. Thomas ir Dainė Quinn, Vytautas ir Marija Raudžiai, dr. Antanas ir Alė Razmai, dr. Antanas ir Asta Razmai, Algirdas ir Aušra Sauliai, Vytautas ir Aldona Vaitkai, **\$140** Ramūnas ir Lilija Buntinai, **\$120** Viktoras ir Milda Šatai, po **\$100** Stasys ir Elena Barai, Aleksandras ir Elena Janušai, Marius ir Rasa Kasniūnai, dr. Violeta Kelertienė, Vytenis Kirvelaitis, dr. Arvydas Koncė, Tadas ir Rūta Kulbiai, Sigitas ir Milda Liaukai, Sigitas ir Janina Miknaičiai, Diana Mincytė, Mary-ellen Pollin, Vytenis Rasutis, dr. Tadas Savickas, dr. Linas ir Rima Sidriai, dr. Jonas ir Judy Sidriai, Gražutė Sirutienė, Regina Snarskis, Izabelė Stončienė, Ada Sutkuvienė, Vytautas ir Stefa Vaikučiai, Alexis ir Ramona Žemaičiai, Jūra C. Žibas ir daugelis kitų po mažesnes sumas. Visiems nuoširdžiai dėkojame ir prašome toliau remti Lietuvių fondą.

• **Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų paramai** per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje aukėjo: **\$100** — Petras Pagojus. **\$50** — Joseph Bernot, Aleksandras Jasčemska, dr. Martynas Shobris. **\$40** — dr. Daina Variakojis **\$25** — Aldona Jesmantas. **\$20** — Pranas Baras, Vilius ir Marytė Chesna, Zenonas Obelenis, Agota Tiškus. **\$10** — Genovaitė Karso-kienė. Dėkojame visiems rėmėjams. „**Karaliaučiaus krašto lietuvių**“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.